

EMMA

ESPOON
MODERNIN
TAITEEN
MUSEO

TOIMINTAKERTOMUS
2015/

Sisältö

3	JOHDANTO Yhteistyötä ja kehitystyötä	14	Areena: Mia Hamari/ Veistoksia/ 27.3.–10.5.2015	22	KOKOELMATOIMINTA
4	NÄYTTELYTOIMINTA	16	Areena: Alma Heikkilä/ Alma Heikkilä, koheesio, hiilivedyt, haapa, hakukone, kieli ja muut: Ne eivät mahdu ihmisen aikaan ja paikkaan/ 14.10.–5.12.2015	25	YLEISÖPALVELUT
6	Pop Art Design/ 18.2.–10.5.2015	18	Areena: Ote/ Näkökulmia/ 19.12.2015–31.1.2016	26	YLEISÖ- JA ASIAKKUUSTYÖ
8	Lars-Gunnar Nordström/ NUBBEN/ 17.6.2015–13.9.2015	20	Kosketus/ Saastamoisen säätiön kokoelmanäyttely/ 19.11.2014 alkaen	31	KONSERVOINTI
10	Carol Rama/ Polte/ 14.10.2015–10.1.2016			36	MUSEOTEKNIikka
13	Areena: Nabb+Teeri/ mesh/mef/ 27.1.–15.3.2015			38	MARKKINOINTI- VIESTINTÄ JA YRITYSYHTEISTYÖ
				40	EMMA SHOP
				41	VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS
				42	HALLINTO, TALOUS JA HENKILÖSTÖ

Kannessa ylh. Verner Pantoin Vitralle suunnittelema Living Tower –maisematuoli ja muunneltava seinävalaisinsarja Ring Lamps, 1969.

Kuvat © EMMA

Johdanto

Yhteistyötä ja
kehitystyötä

Vuonna 2015 EMMAssa työstettiin monia kehitys- hankkeita yhteistyötaojen kanssa. Merkittäviä raja- pyykkejä 10-vuotisjuhluvo- den alla olivat Saastamoisen säätiön ja Tapio Wirkkala Rut Bryk –säätiön sekä Espoon kaupungin kanssa solmitut pitkäaikaiset yhteistyösopimukset. Yhteistoimintasopimukset takaavat yhteistyön jatkuvuuden, kehittämismahdollisuudet ja sitou- tuneisuuden yhteisiin päämääriin seuraavaksi kymmenvuotiskaudeksi. Loppuvuodesta lanseerattiin TWRB-

säätiön kanssa kokoelmalle varatun uuden näyttelytilan ja tulevaisuuden toimintakonseptia linjaava suunnitte- lukilpailu. Vaihuvien näyttelyjen ja yleisöohjel- miston ohella vuoden merkittävimpiä hankkeita olivat koko Saastamoisen säätiön kokoelmaripustuksen uudistus, uuden esitys-, asiakas- ja kokoustila Aition rakentaminen, Espoon uuden sairaalan taideohjelman toteutus, EMMA PRO –yritysklubin kehittäminen, Tapiolan metroaseman taidehankkeen edistäminen sekä Culture Garden –yh- teistyö Tapiola Sinfoniettan ja Espoon

kaupunginteatterin kanssa. Toteutta- jina olivat asiantuntijat EMMAAn kaikilta osastoilta. Lisäksi aloitettiin EMMAAn ja WeeGeen vuoden 2016 juhluvuoden suunnittelu. Kaikkiaan vaikuttavasta vuodesta kertoi paitsi 100 000 kävijän rajapyykin ylittyminen, niin ikään entisestään kasvanut medianäkyvyys sekä runsain mitoin päänäyttelyistä ja EMMAAn toi- minnasta saatu kiittävä kävijäpalaute. Kiitos kaikille emmalaisille! **Pilvi Kalhama** Museonjohtaja

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kävijämäärä	82 200	99 220	97 992	104 708	96 977	101 628
Aukiolotunnit	2 230	2 112	2 119	2 100	2 300	2 300
Opastukset/työpajat	726/81	848/183	570/230	912/219	833/240	625/181
Näyttelyt	7	6	6	7	7	7
Tapahtumapäivät – yksittäisiä tapahtumia	6	7	5	12 96	11 139	11 93
Julkaisut	3	4	4	5	3	6
Kokoelmateokset	7 450	8 200	8 500	8 600	8 800	9 103
Kokoelmien kartuttaminen	748	2 243	304	99	204	1 208*
EMMA-lehden/uutiskirjeen tilaajia	6 770/2 336	6 820/2 419	6 990/2 639	7 550/2 373	7 640/2 774	7 817/2 924
Vierailut verkkosivuilla	114 691	119 923	165 685	157 316	159 061	185 456

* TWRB-kokoelman teosmäärä tarkentunut luetteloinnin myötä

Näyttelytoiminta

EMMAN näyttelytoiminta jakautui museon näyttelystrategian mukaisesti painopistealueittain kotimaiseen ja kansainväliseen taiteeseen sekä designiin. Vuoden aikana järjestettiin vaihtuvien näyttelyiden puolella kolme laajaa näyttelyä ja Areenassa, kokeellista ja nuorta taidetta esittelevässä tilassa, neljä näyttelyä. Kokoelmapuolella jatkettiin perusnäyttely-uudistukseen liittyvää näyttelytoimintaa. Näyttelyiden toteutuksessa toimintamalliksi on vakiintumassa projektityöskentely.

Kevätkauden *Pop Art Design* -näyttely toi ensimmäistä kertaa EMMAN näyttelytoiminnassa laajasti esille samassa näyttelyssä designia ja kuvataidetta. Näyttely tuli EMMAan Vitra Design Museumista (Saksa) ja EMMA kuratoi ja tuotti näyttelyyn suomalais-ta designia ja kuvataidetta esittelevän osion. Näyttely keräsi poikkeuksellisen

mediahuomion ja yleisö otti sen innostuneena vastaan. Näyttely sai runsaasti näkyvyyttä televisiossa. Näyttelyn yhteydessä julkaistiin suomen- ja ruotsinkielinen näyttelyjulkaisu.

Suomen merkittävimpiin modernisteihin kuuluvan taidemaalarin, taidegraafikon ja kuvanveistäjän **Lars-Gunnar "Nubben" Nordströmin** (1924–2014) EMMAan talletettujen teosten laaja kokoelmanäyttely avattiin kesäkuussa. Taidetta ja designia esittelevä näyttely sekä taitelijan elämää ja taidetta esittelevä kirja tehtiin yhteistyössä L-G Nordströmin Säätiön kanssa. Näyttely sai paljon positiivista huomiota ja hyvän kävijämäärän.

EMMAN näyttelyvisioon kuuluu myös merkittävien naismodernistien taiteen esitleminen. Syyskaudella yleisöllä oli mahdollisuus tutustua avantgarde-taiteen edelläkävijän, italialaisen **Carol Raman** (1918–2015) retrospektiiviseen näyttelyyn *Polte*. Kiertonäyttely oli

merkittävä tapahtuma myös kansainvälisesti, sillä näyttely esitteli Raman teoksia ensimmäistä kertaa Pohjoismaissa, eikä Raman taidetta oltu ennen esitelty näin kattavasti. EMMA tuotti näyttelyn yhteistyössä Barcelonan nykytaiteen museon MACBAn ja Pariisin kaupungin modernin taiteen museon kanssa. Näyttelyn yhteydessä ilmestyi englanninkielinen, runsaasti kuvitettu julkaisu, joka myytiin loppuun.

Vuoden nuori taiteilija 2014 -palkinnon saanut taiteilijapari **Nabb+Teeri** toteutti Areenaan prosessinomaisen kokonaistaideteoksen *mesh/mes/*. Kuvanveistäjä **Mia Hamarin** ja kuvataiteilija **Alma Heikkilän** Areena-näyttelyt olivat osa Kari Huhtamon Taidesäätiön ja EMMAN välistä pohjoisen taiteilijoita esittelevää sopimusta. Areenan syyskauden loppuun ja seuraavan vuoden alkuun ajoittui EMMAN ja Aalto-yliopiston CuMMA-maisteriohjelmaan liittyvä *OTE / Näkökulmia* -näyttely.

Saastamoisen säätiön Kosketus-kokoelmanäyttelyn toinen osio avattiin loppukeväällä ja kolmas osio marraskuussa. Näyttelykokonaisuuden yhteydessä julkaistiin näyttelyä ja EMMAa esitelevä näyttelyjulkaisu.

Tutkimus

Vuoden 2015 näyttelyihin liittyi runsaasti tutkimuksellista selvitystyötä. Näyttelyihin liittyvien julkaisujen suunnittelu ja toteutus, näyttelyiden seinätekstien laatiminen, verkkotekstit sekä EMMA-lehden artikkelit olivat osa tutkimustyötä. Vuoden aikana valmisteltiin myös jo vuoden 2016 näyttelyitä.

Saastamoisen säätiön Kosketus-kokoelmanäyttely

Näyttelyiden
toteutuksessa
toimintamalliksi
on vakiintumassa
projektityöskentely.

Pop Art Design/ 18.2.–10.5.2015

Vuoden 2015 kevätkauden päänäyttely *Pop Art Design* oli laaja, runsaan kahden-sadan teoksen katselmus. Näyttely tuli EMMAan Vitra Design Museumista, Saksasta. EMMAn tuotantona näyttelyyn liittyi suomalaista pop-taidetta ja ajan muotoilua esittävä osuus sekä englantilaisen nykytaiteilijan **Liam Gillickin** video-installaatio Richard Hamiltonista, pop-taiteen uranuurtajasta ja yhdestä Englannin nykytaiteen keskeisistä taiteilijoista.

Pop-taidetta pidetään merkitävimpänä vuoden 1945 jälkeisenä taiteellisenä ilmiönä. Se lähti liikkeelle 1950-luvulla samanaikaisesti Yhdysvalloissa ja Englannissa ilmentäen valtavaa kulttuurista muutosta, joka yhteiskunnassa tapahtui, kun hyvinvointi ja kuluttamien alkoivat olla osa ihmisen arkipäivää. *Pop Art Design* esitteli pop-taiteen ja designin välistä suhdetta pop-taiteen klassiselta ajanjaksolta 1950-luvun puolivälistä 1970-luvun alkuun. Näyttely toi taiteen ja designin esille rinnakkaisina ilmiöinä ja antoi kumpaanakin myös uusia näkökulmia. Näyttelyyn liittyi lukuisia taideteoksia ja design-esineitä, jotka leikkivät klassisella tyyliellä ja osoittivat, että pop-taide oli keskeinen osa postmodernismia.

Pop Art Design nosti esille runsain esimerkein pop-taiteen ja designin yhtymäkohtia: julkisen ja yksityisen elinympäristön sekoittumisen, mainonnan ja kulutuksen yhdistymisen, tyografin uusiutumisen ja muuttamisen osaksi taideteosta, automaation, massatuotannon ja keinotodellisuuden vaikutuksen arkipäivän ilmiöihin.

Näyttely esitti kattavasti pop-taiteen keskeisen tematiikan, jolla katsoja saatettiin alttiiksi ihmistä ympäröivälle kokemusmaailmalle kuten merkeille, uusille materiaaleille ja erilaisiin tilaan liittyville kohtaamisille.

Suurin osa näyttelyn esineistöstä tuli Vitra Design Museumin kokoelmasta, johon kuuluu useita pop-taiteen aikakauden innovatiivisia merkkiteoksia kuten **Charles** ja **Ray Eamesin**, **Alexander Girardin**, **George Nelsonin**, **Achille Castiglionin**, **Verner Pantontin** ja **Ettore Sottsassin** design-klassikot. Lisäksi näyttelyyn liittyi graafista taidetta, dokumenttimateriaalia, valokuvia ja filmejä. Näyttelyn uutta luotaava ansio oli myös design-esineistön yhdistäminen ajan kuvataiteeseen kuten **Andy Warholin**, **Césarin**, **David Hockneyn**, **Roy Lichtensteinin**, **Allen Jonesin**, **Claes Oldenburgin** ja **Eduardo Paolozzin** teoksiin.

Myös Suomessa nopea tekninen ja yhteiskunnallinen kehitys mullisti arkea ja kulutustottumuksia. Pop-taiteen ja populaarikulttuurin väri- ja muoto-maailman vaikutus näkyi tekstiilien ja muoviesineiden voimakkaissa väripinoissa ja veistoksellisissa muodoissa kuten Marimekon ja Vuokon printtikankaissa ja **Eero Aarnion** muovikalusteissa. **Matti Suurosen** lujitemuovista rakennettu vapaa-ajan *Futuro-talo* (nro 001) WeeGee-talon pihalla edusti näyttelyssä hienosti 1960-luvun asumis- ja muoviutopiaa. Kuvataiteessa nuoret taiteilijat hyödynsivät estoitta ajan populaarikulttuuria, joka oli ympärillä ääninä, väreinä ja verbaaleina ilmauksina. Värikkäät pinnat, esinerealistismi, valokuva ja sarjakuva, tulivat

taiteessa luonteviksi ilmaisukeinoiksi.

Näyttelyn yhteydessä julkaistiin kaksoikielinen, suomi-ruotsi, julkaisu (68 sivua).

Pop Art Design -näyttelyn alkupe-
räisen version tuottivat yhdessä Vitra Design Museum, Moderna Museet, Tukholma, ja Louisiana Museum of Modern Art, Tanska.

Näyttelyn ohjelmisto

Museofestarit-lastentapahtuma 27.–28.3.

Poppia ja korkeataidetta yhdistelevä aikuisbalettiryhmä Wannabe Ballerinas ja Aalto-yliopiston FabLab esiintyivät lastentapahtumassa

EMMA on pop! katse Futuuroon 26.4.

Asiantuntijaopastus: taiteilija Jan Erik Andersson
FabLab: 3d-tulostusta
Muotoile mööpelä, avoin paja

Karkkipikseliteos

Teos täydentyi yleisön toimesta. Pohjakuvan toteutti taiteilija Janne Siltanen.

Varattavat opastukset

Taidetunti, Taidesilta, Taidevartti, Lasten tunti ja Lasten vartti

Varattavat taidepajat

Taidekuohut, Pajakutsut ja Taidepajat teemalla Pikselipoppia

alh. Suunnittelijat muokkasivat pop-taiteen naiskuvastosta veistoksellisia kalusteita. Kuvassa mm. Studio 65:n sohva "Bocca" (Suu), 1970, ja Allen Jonesin taideteos Chair, 1965. Taustalla näkyy pop-taiteen ikonin Andy Warholin grafiikkansarja 10 x Marilyn Monroe, 1968.

Kävijämäärä 31 215

Näyttelyn tuottajat

Vitra Design Museum, Weil am Rhein, Saksa, EMMA – Espoon modernin taiteen museo

Kuraattorit

Mathias Schwarz-Clauss, Vitra Design Museum, Päivi Talasmaa (Suomi-osio), EMMA – Espoon modernin taiteen museo

Kiertonäyttely

Vitra Design Museum

Näyttelytyöryhmä, EMMA

Päivi Talasmaa, Inka Laine, Hannele Savelainen, Esa Takala, Saara Sassi, Katja Sillanpää, Jouni Harju, Maria Vähäsarja, Johanna Wahlbeck

Näyttelyarkkitehtuuri ja -ilme Muotohiomo

Julkaisu

Pop Art Design, 68 s., suomi, ruotsi.

Toimitus

Päivi Talasmaa, Hannele Savelainen, Inka Laine

Graafinen suunnittelu

Dog Design, Muotohiomo (kansi)

Teokset

265 teosta: maalauksia, veistoksia ja grafiikkaa 68, huonekaluja ja valaisimia 45, arkkitehtuuri- ja designmalleja 3, tekstiilejä 8, muovi- ja lasiesineistöä 13, kirjoja, lehtiä, levykansia ja julisteita 38, valokuvia, valokuvakopioita ja dia-suurenoksia 55, filmejä 3, videoita 1, sekalaista esineistöä 31.

Lainaajat

Aboa Vetus & Nova, Ateneumin taidemuseo, Designmuseum, Esther Schipper/ Berliini, Helsingin taidemuseo, Hämeenlinnan taidemuseo, Louisiana Museum of Modern Art, Nykytaiteen museo KIASMA, Sara Hildénin taidemuseo, Kuntsin modernin taiteen museo, Turun taidemuseo, Vitra Design Museum ja museon yhteistyö-museot, yksityiskokoelmia Espoosta ja Helsingistä.

ylh. Yleiskuva Pop Art Design -näyttelystä

kesk. Gaetano Pescen suunnittelema jalanmuotoinen istuin UP 7 (Il Piede), 1969.

Lars-Gunnar Nordström/ NUBBEN/ 17.6.2015–13.9.2015

EMMA jatkoi kesänäyttelyssään modernismin klassikoiden esittelyä. **Lars-Gunnar Nordströmin** EMMAan talletettujen teosten laaja kokoelmanäyttely avautui kesäkuussa. Sitä edelsi teosten dokumentointi, kuvaaminen, kattava konservointityö sekä julkaisuhanke. Taidetta ja designia esittelevä näyttely sekä laajasti taiteilijan tuotantoa ja elämää esittelevä kirja tehtiin yhteistyössä L-G Nordströmin Säätiön kanssa. Näyttely sai paljon positiivista huomioita ja hyvät kävijämäärät.

Lars-Gunnar "Nubben" Nordström (1924–2014) oli poikkeuksellinen edelläkävijä Suomen taidehistoriassa. Hän oli tyylliseen uskollinen, selkeä ja puhdaslinjainen konkretisti sekä abstraktin taiteen edelläkävijä. Nordström oli kansainvälisesti suuntautunut ja seurasi laajasti kuvataiteen ilmiöitä. Taiteilijan suuri intohimo työn vastapainona oli jazz. Matkoillaan hän kiersi jazzklubeja ja keräsi elämänsä aikana yli 14 000 jazzlevyn kokoelman. Näyttelyyn liittyi interaktiivinen ja auditiivinen osuus iPadeilla olevien jazz-soittolistojen muodossa.

EMMA kunnioitti lähes 90-vuotiaana kuolleen taiteilijan muistoa laajalla näyttelyllä sekä mittavalla julkaisulla. Näyttely koostui pääasiassa L-G Nordströmin Säätiön kokoelmateoksista – maalauksista, grafiikasta ja veistoksista, jotka on talletettu EMMAan ja Tuusulan taidemuseoon. Näyttelyn yhteydessä ilmestyi yli kolmesataasivuinen, runsaasti kuvitettu kirja, joka sisältää taidehistorioitsija **Oscar Ortiz-Niemisen** elämäkerrallisen

tutkimuksen, Sorbonnen yliopiston emeritusprofessorin **Serge Lemoinen** artikkelin Nordströmistä kansainvälisessä kontekstissa sekä taidehistorioitsija **Erik Kruskopfin** aikalaismuistoihin perustuvan tekstin.

Lars-Gunnar Nordström oli yksi merkittävimmistä taiteilijoista suomalaisista taiteilijoista modernismin murrosvaiheessa. Siirtyminen kubistisesta ilmaisusta abstraktin taiteen pariin tapahtui vaihteittain 1940-luvun lopussa ja 1950-luvun alussa, jolloin taiteilijan oma tunnistettava ilmaisutapa kehittyi. Nordströmin taiteessa kulmikkaat ja kaarevat tasaiset pinnat muodostavat selkeitä, vahvoja ja dynaamisia sommitelmia. Nordströmin debyyttinäyttely vuonna 1949 töölöläisessä taide- ja kehysliikkeessä oli ensimmäinen täysin abstrakti taidenäyttely Suomessa.

Kuvataiteen lisäksi Nordström opiskeli sisustusarkkitehtuuria ja työskenteli pitkään arkkitehtitoimistoissa sisustussuunnitteluun liittyvissä tehtävissä Suomessa ja Ruotsissa. Ensimmäiset kokemukset työstä hän oli saanut arkkitehti-isän kautta. Tilailisuus oli vahvasti läsnä koko Nordströmin tuotannossa. Hän toteutti useita julkisia tilaan tehtyjä teoksia, joista Porin Itäpuiston ravintolaan vuonna 1953 valmistunutta abstraktia seinämaalausta pidetään lajissaan ensimmäisenä Suomessa.

Nordström edisti merkittävästi myös 1950-luvulla taidegrafiikkaa kuvataiteen muotona. Hänen varhaiset puupiirroksensa olivat esittäviä, mutta serigrafiatekniikan myötä siirtymä abstraktiin ilmaisuun oli luonteva.

Serigrafia palveli hyvin Nordströmin pyrkimystä aineettomiin tasaisiin väripintoihin. Grafiikan kautta edistettiin taiteen saavutettavuutta – grafiikka oli edullisempaa tehdä ja hankkia sekä helpommin levitettävissä näyttelyihin, myös ulkomaille, kuin maalaukset.

Myös kuvanveiston alueella Nordström oli uranuurtaja kokeillen uusia tekniikoita ja materiaaleja. Hän kävi hitsauskurssin 1956 ja alkoi työstää veistoksia muun muassa romurauhasta.

Näyttely esitteli laajasti taiteilijan tuotantoa ja persoonaa. Näyttelyn kuratoinnista ja julkaisun toimituksesta vastasi kokoelmaintendentti **Henna Paunu** ja näyttelyarkkitehtuurin suunnitteli arkkitehti **Ilkka Suppanen**. **Tina Cavén** toteutti näyttelyyn taiteilijaa koskevan dokumentin.

Näyttelyn ohjelmisto

- Taiteiden ilta 20.8.**
Claes Anderson Trio soitti vanhaa jazzia: Claes Andersson, piano / Reiska Laine, rummut / Pentti Mutikainen, basso
Avoin paja: Rakennettiin yhdessä soivaa veistosta WeeGeen pihalle
- Espoo-päivä 29.8.**
Avoin paja: Rakennettiin yhdessä soivaa veistosta WeeGeen pihalle
- Viimeinen viikonloppu 12.–13.9.**
DJ Matti Nives We Jazz -kollektiivista soitti jazzvinyylejä näyttelyssä
Asiantuntijapuheenvuoro: Anna Pohjola Bukowskis’ huutokauppakamarista kertoi konstruktivismista myyntitaiteena
- Varattavat opastukset**
Taidetunti, Taidesilta, Taidevartti, Lasten tunti ja Lasten vartti

- Kävijämäärä**
21 225
- Näyttelyn tuottaja**
EMMA – Espoon modernin taiteen museo
- Kuraattori**
Henna Paunu
- Näyttelytyöryhmä EMMA**
Ilmari Aho, Reetta Kalajo, Esa Takala, Katja Oijusluoma, Henna Paunu, Hannele Savelainen, Jukka Silvennoinen, Liisa Smeds, Ella Tommila.
- Näyttelyripustus**
Taidetuotanto Havimo
- Teosten konservointi**
Katja Oijusluoma, Kaisa Kannus, Elina Remsu
- Näyttelyarkkitehtuuri**
Ilkka Suppanen
- Näyttelyilme**
Dog Design
- Julkaisu**
Nubben – Lars-Gunnar Nordström, 304 s., suomi ja ruotsi
- Toimitus**
Henna Paunu
- Kirjoittajat**
Erik Kruskopf, Serge Lemoine, Mauri Niemi, Oscar Ortiz-Nieminen
- Graafinen suunnittelu**
Anne Kaikkonen, Timangi
- Teokset**
veistoksia 25 kpl, maalauksia 54 kpl (joista 11 kpl moniosaisia), paperipohjaisia teoksia eli grafiikkaa 9 kpl, valaisimia 8 kpl
- Näyttelyn taiteilijat**
Lars-Gunnar Nordström
- Lainaja**
Tuusulan taidemuseo

Lars-Gunnar Nordströmin teokset sopivat erinomaisesti Aarno Ruusuvuoren suunnitteleman WeeGee-talon arkkitehtuuriin.

Carol Rama/ Polte/ 14.10.2015–10.1.2016

EMMA esitteli avantgarde-tai-
teen edelläkävijän, **Carol
Raman** (1918–2015), taidetta
taiteilijan ensimmäisessä
laajassa retrospektiivisessä
kiertonäyttelyssä. Näyttely oli EMMAn
syksyn päänäyttely, jossa oli esillä 181
teosta hänen tuotannostaan vuosilta
1936–2005.

Carol Rama oli modernismin ajan
naistaiteilija, joka loi omaa taidettaan
kaanonin ulkopuolella lokeroitumatta
1900-luvun taidesuuntauksiin. 1930-lu-
vulta lähtien Rama tutki ja käsitteli tai-
teessaan seksuaalisuutta, naisen kehoa
ja sen esittämistapoja. Akvarellit, bri-
kolaaseiksi kutsutut erilaisia orgaanisia
ja epäorgaanisia materiaaleja yhdis-
televät teokset ja polkupyöränku-
mista tehdyt abstraktit sommitelmat
kertovat tekijänsä ilmiömäisestä ma-
teriaalien ja tekniikoiden hallinnasta.
Nykypäivän katsojalle Raman herkkä ja
psykologisesti latautunut taide avautuu

omaehtoisena ja riippumattomana
avantgarde-taiteena.
Virallisen taidehistorian ja taide-
kentän vuosikymmenten ajan ylen-
katsoman Raman taide ”löydettiin”
ensi kerran uudelleen 1980-luvulla.
Nykyään häntä pidetään taitelijana,
jonka tuotanto on vaikuttanut moniin
nykytaiteilijoihin kuten **Cindy Sherma-
niin, Kara Walkeriin, Sue Williamsiin,
Kiki Smithiin ja Elly Strikiin**. Raman
teoksia on esitelty aiemmin useis-
sa yhteisnäyttelyissä muun muassa
Louise Bourgeoisin rinnalla, ja hänelle
myönnettiin Venetsian biennaalin elä-
mäntyönpalkinto vuonna 2003. Rama
menehtyi pari viikkoa ennen EMMAn
näyttelyn avautumista 97-vuotiaana.
Kansainvälinen kiertonäyttely
tuotettiin yhteistyössä Barcelonan
nykytaiteenmuseon MACBAn ja Pariisin
kaupungin modernin taiteen muse-
on MAMVPn kanssa. Kiertonäyttely
esitellään vuoden 2016 aikana vielä

Irlannissa, Dublinin Irish Museum of
Modern Art IMMAssa ja Carol Raman
kotikaupungissa Torinossa GAM – Gal-
leria Civica d’Arte Moderna e Contem-
poraneassa.
Näyttelyn kuraattorit olivat **Teresa
Grandas** MACBasta ja **Paul B. Preci-
ado**. Näyttelystä tehtiin laaja julkaisu,
josta julkaistiin painokset englanniksi,
katalaaniksi, espanjaksi, ranskaksi ja
italiaksi. Näyttelyssä oli teoslainoja
museoista, gallerioista ja yksityisis-
tä kokoelmista Italiasta, Espanjasta,
Sveitsistä, Saksasta, Iso-Britanniasta ja
Yhdysvalloista.
Näyttelyarkkitehtuuri tehtiin
kuraattorien ripustussuunnitelman
pohjalta, jonka mukaisesti näyttely
oli jaettu neljään teemaan: poliitti-
nen anatomia, orgaaninen abstrak-
tio, queer arte povera ja ihmisen ja
eläimen ekologia. Osana näyttelyä
esitettiin Carol Ramasta kertova
Simone Pierinin ohjaama dokumentti

”Di più, ancora di più” (Enemmän,
vielä enemmän), 2003 ja kuraattorien
tekemä valokuvakooste Carol Raman
ateljeekodista Torinossa.
Näyttelyn herättämiin tunteisiin
kävijät saivat mahdollisuuden syven-
tyä toiminnallisessa tilassa *Salaiset
päiväkirjat*, jossa omat salaisuudet
ja tuntemukset sai purkaa ja pii-
lottaa tekstien ja kuvien muodossa
vanhojen kirjojen sivuille ja jakaa
muille. Naisasialiitto Unionin kanssa
yhteistyössä järjestettyjen keskus-
telutilaisuuksien aiheina olivat taide
ja rahan valta sekä seksuaalisuus
taiteessa. Osana näyttelyn ohjelmaa
olivat myös asiantuntijakierrokset
ja **Compañia Kaari & Roni Martinin**
flamencoesitykset sekä **Katri Kaup-
palan** performanssi.
Näyttelyn yhteydessä EMMA Shop
käynnisti yhteistyön suunnittelutoi-
misto Apparel & Loversin kanssa,
jonka helmikuussa 2016 lanseeratut
EMMA Designer-malliston vaatteet
saivat innoituksensa Carol Raman
töiden värimaailmasta, estetiikasta
ja rohkeudesta.

Rama kertoo tarinoita materiaaleiltaan
riikkaissa teoksissaan. Yllä brikolaaseja
1960-luvulta, alla teos *Lemmenloitsuja*.

Kävijämäärä
31 514
Näyttelyn tuottajat
MACBA – Museu d’arte contemporani
de Barcelona, MAMVP – Musée d’art
moderne de la Ville de Paris, EMMA –
Espoon modernin taiteen museo
Kuraattorit
Teresa Grandas, Paul B. Preciado

Kiertonäyttely
Bartomeu Marí (MACBA), Patrice Hergott
(MAMVP), Pilvi Kalhama (EMMA)
Näyttelytyöryhmä EMMA
Pilvi Kalhama, Tiina Penttilä, Reetta Kalajo,
Saara Sassi, Katja Sillanpää, Esa Takala,
Maria Vähäsarja
Näyttelyarkkitehtuuri
Teresa Grandas, Paul B. Preciado,
Pilvi Kalhama, Katja Sillanpää

Näyttelyilme
Dog Design
Julkaisu
Yhteistyössä MACBA, MAMVP, EMMA, 271 s.,
englanti.
Teokset
181 teosta: maalauksia 110,
akvarelleja 40, grafiikkaa 27,
tekstiilejä 3, veistosassemblaaseja 1

Näyttelyn taiteilijat
Carol Rama
Lainajat
Camera di Commercio di Torino, Col·lectió MACBA, Barcelona, Collection Bertero Aondio, Collection Campana, Collection Charles
Asprey, London, Collection Francesca Valle, Collection Franco Masoero, Torino, Collection GCM, Torino, Collection La Gaia, Busca,
Collection Luigi Franco, Collection Michele and Rossetta Maggiorotto, Collection Art BSI, Switzerland, Collection Roberto Pagliero,
Torino, Courtesy Antonio and Patrizia Marras, European collection, Fondazione Guido et Ettore de Fornaris Galleria d’Arte Moderna
e Contemporanea di Torino, Galleria d’Arte Moderna e Contemporanea, Torino i el Castello di Rivoli Museo d’Arte Contemporanea,
Rivoli-Torino, Galleria del Ponte, Torino, Hauser & Wirth Collection, Switzerland, Isabella Bortolozzi Galerie, Berlin, Mart, Museo di
arte moderna e contemporanea di Trento e Rovereto, yksityiskokoelmia Genevestä, Chigagosta, Kölnistä ja Torinosta.

Näyttelyn ohjelmisto

Asiantuntijakierros 17.10.
Yleisöpalvelujen intendentti
Reetta Kalajo

Lokakuun Polte 24.10.
Compañia Kaari & Roni Martin /
Punainen nainen
Taiteilijapuheenvuoro tunteesta ja
visuaalisuudesta: Kaari ja Roni Martin
sekä viulisti Sanna Salmenkallio

Asiantuntijakierros 7.11.
Näyttelyamanuenssi Tiina Penttilä

Korppi ja kello 28.11.
Compañia Kaari & Roni Martin

La ultima opportunità 9.1.2016
Katri Kauppala: Kuusi kosketusta
–performanssi
Asiantuntijakierros: Museonjohtaja
Piivi Kalhama
Avoin paja: Rakkauden puutarha,
maalausta ja kirjontaa

**Keskustelutilaisuudet yhteistyössä
Naisasialiitto Unionin kanssa:**

Taide ja rahan valta 4.11.
Keskustelemassa taidekuraattori
ja moninaisuusasiantuntija
Ahmed Al-Nawas, kuvataiteilija
Minna Henriksson ja Suomen
kulttuurirahaston erityisasiantuntija
Veli-Markus Tapio.
Tilaisuuden moderoi kirjailija ja
kuvittaja Katriina Rosavaara.

**Carol Rama ja seksuaalisuus
taiteessa 9.12.**
Keskustelua taiteen ikivanhasta
teemasta ja sen uusista ilmentymistä.
Keskustelemassa kuvataiteilija Anna
Tuori, kuvataiteilija Ulla Jokisalo ja
kuraattori Juha-Heikki Tihinen.
Tilaisuuden moderoi tutkija
Annamari Vänskä.

Salaiset päiväkirjat /
Toiminnallinen tila
Näyttelyn herättämiin tunteisiin
saattoi syventyä toiminnallisessa
tilassa, jossa omat salaisuudet ja
tuntemukset sai piilottaa lukuisten
vanhojen kirjojen sivuille ja
näin jakaa, tehdä yhteisiksi.

Varattavat opastukset
Taidetunti, Taidesilta, Taidevartti,
Lasten tunti ja Lasten vartti

Areena: Nabb+Teeri/ mesh/mɛʃ/ 27.1.–15.3.2015

EMMAN Areena-tilaan rakentui keväällä 2015 kuvataiteilijaduo **Janne Nabb**in (s. 1984) ja **Maria Teerin** (s. 1985) kokonaistaide-teos *mesh/mɛʃ/*. Näyttely alkoi tyhjiillään olevasta tilasta, joka taiteilijoiden päivittäisen työskentelyn myötä täyttyi väliaikaisin asetelmin ja sommitelmin, jatkuvasti muokkautuen. Näyttely päättyi lauantaina 14.3.2015 avoimeen luentoan, jossa taiteilijat esittelivät teoksensa eri vaiheita.

Näyttelyn nimiteema *mesh/mɛʃ/* viittaa monimutkaiseen tapahtumasarjaan, jossa asiat, tilanteet, ihmiset ja esineet ovat sotkeutuneet tai kietoutuneet toisiinsa. Se voi tarkoittaa myös sekä verkossa olevien solmujen ja silmukoiden muodostelmia että verkon silmien tyhjiä välitiloja.

Areenan tilallisessa teoksessa esineet, kuten EMMAn varastoista löytyneet esi-

tyskalusteet ja taiteilijoiden mukanaan tuomat geometriset rakennuspalikat muodostivat hetkellisten tarpeiden mukaan koottuja tiloja, kohtaamispaikkoja. Työskentely muodosti näyttelytilan seinille karttoja ja kaavioita, joista yksi lainaa muotonsa verkkokaaviolta. Verkkokaavio on verkon graafinen esitys, tapa tarkastella tehtäviä, riippuvuuksia ja projektin kriittistä polkua.

Taiteilijat työskentelivät Areena-tilassa ennalta sovitun viikkokalenterin mukaisesti, neljänä-kuutena päivänä viikossa. Viikkokalenterin ansiosta yleisöllä oli mahdollisuus tavata taiteilijoita suunnitellusti satunnaisten kohtaamisten lisäksi. Näyttelyyn liittyvä verkkosivu löytyy osoitteesta: <http://whatamemesh.info>

Näyttelystä ostettiin teos *mesh/mɛʃ/* (TYÖPÖYTÄ) EMMA – Espoon modernin taiteen museon kokoelmaan.

Nabb+Teeri, vuoden nuoret taiteilijat 2014

Vuonna 2014 vuoden nuoriksi taiteilijoiksi valittu työryhmä Janne Nabb ja Maria Teeri ovat toimineet yhdessä vuodesta 2008 lähtien. Nabb ja Teeri työskentelevät materiaalisuuteen kiinteästi kuuluvien muutosprosessien, kuten kulumisen, kuluttamisen, tuhoutumisen ja esineiden käyttämisen parissa. He ovat opiskelleet kuvataidetta yhdessä Limingassa, Kankaanpäässä ja Helsingissä.

Nabb+Teeri olivat kutsuneet prosessiin mukaan myös säveltäjä **Timo Tuhkasen**, joka toteutti näyttelylle ääniraidan EMMAn tilassa syntyneestä materiaalista.

Osa teosta mesh/mɛʃ/ EMMAn Areenassa keväällä 2015.

Kävijämäärä
15 869

Näyttelytyöryhmä
Päivi Talasmaa, Suvi Sivulainen,
Jouni Harju, Esa Takala,
Reetta Kalajo, Saara Sassi

Teokset
Yksi tilallinen, ajassa muokkautuva
teos *mesh/mɛʃ/*

Taiteilijat
Janne Nabb, Maria Teeri,
Timo Tuhkanen

**Lainaa ja
taiteilijat**

Areena: Mia Hamari/ Veistoksia/ 27.3.–10.5.2015

Mia Hamarin näyttely EMMAn Areenassa toteutettiin yhteistyössä Kari Huhtamon Taidesäätiön kanssa. Säätiön toiminnan perusajatuksena on tukea pohjoisen taidetta. Kolmen nuoren taiteilijan tuotantoa esittelevien N=000° -näyttelyiden sarjassa Hamarin veistosnäyttely oli järjestyksessä toinen.

Oulussa 1976 syntynyt Mia Hamari asuu Simossa. Hamari valmistui Kuvataideakatemiasta kuvanveiston osastolta 2004. Hän on pitänyt yksityisnäyttelyitä vuosittain Suomessa sekä ollut mukana kotimaisissa ja kansainvälissä ryhmänäyttelyissä. ARCOMadrid 2014 -taidemessuilla Hamari edusti menestyksekkäästi suomalaista nykypuukuvanveistoa. Hamarin teoksia on mm. Valtion, Aineen taidemuseon, Amos Andersonin taidemuseon, Kiasman, Oulun taidemuseon ja Rovaniemen taidemuseon kokoelmissa.

Hamari työskentelee mielellään ulkona, joten teoksissa näkyvät myös pohjoisen luonnon vuodenaikojen vaihtelut – auringon, tuulen, sateen ja pakkasen patina. Useimpien veistosten lähtökohtana on puu, johon on liitetty muita luonnonmateriaaleja. Tärkein työväline on alussa moottorisaha, sen jälkeen taiteilija tarttuu kirveeseen ja viimeistelyvaiheessa puukkoon. Teosten aiheet pohjautuvat taiteilijan omiin juuriin sekä muistista kumpuaaviin tarinoihin.

EMMAn näyttelyssä oli esillä 17 teosta, yksittäisiä veistoksia sekä veistosinstallaatioita. Teosten koko vaihteli ihmisen (= taiteilijan itsensä) mittai-

sesta miniatyyrimaiseen. Keskeinen teema oli ihmisen ja eläimen välinen metamorfoosi. Tätä muodonvaihdosta kuvastaa hyvin taiteilijan tapa yhdistellä materiaalejaan. Hamari hyödyntää tapaturmaisesti kuolleiden eläinten osia kuten luita, sarvia, sorkkia, kynsiä ja hampaita mutta myös ihmisperäistä ainesta – vaikkapa hiuksia. Se, mikä on kerran ollut elävää, saa uuden elämän osana taideteosta.

Näyttelystä hankittiin kaksi teosta EMMAn kokoelmiin.

Kävijämäärä
14 442

Näyttelytyöryhmä
Tiina Penttilä, Jouni Harju,
Saara Sassi, Esa Takala,
Johanna Wahlbeck

Julkaisu
N=000° (Kari Huhtamon
Taidesäätiö ja EMMA), 15 s.,
suomi, englanti.

Teokset
17 teosta, joista osa veistos-
installaatioita, materiaaleina
mm. puu, rauta, pelti, pronssi,
hopea, lasi, kangas, silkki, nahka,
luu, linnunsiivet, karitsan sorkat,
korento, käärme, jouhet,
hiukset, ripset ja valo

Lainaajat
taiteilija

Näyttelyn ohjelmisto

Battle at EMMA 25.4.

Erä 1. Mitä pohjoisuus tuo yleismaailmalliseen tematiikkaan rakkaudesta, vihasta, muutoksesta? Viekö maantieteellinen periferisyys tunne-elämän laidolle ja reunan yli?

Katja Kettu – Mikko–Pekka Heikkinen.
Erotuomarina Reetta Rätty.

Erä 2. Ilmastonmuutos muokkaa luonnonmaisemaa ja talouspoliittista voimakenttää. Mitä tämä merkitsee paikallisen väestön, Suomen tai koko maailman kannalta?

Matti Nojonen – Arto Ojala.
Erotuomarina Mauri Ylä-Kotola.

Erä 3. Käsitettä Etelän taide ei ole. Mihin tarvitaan Pohjoinen? Onko kyse älyllisestä laiskuudesta, markkinavoimista vai todellisista eroista?

Rosa Liksom – Kalle Lampela.
Erotuomarina Jyrki Siukonen.

Taiteilijatapaaminen 25.4.

Hamarin yksittäiset veistokset muodostivat tilallisen kokonaisuuden taideteoksen. Kuvassa yksityiskohta Helkasta (ylh.) ja teokset Koti, Näikä ja Kissa.

Areena:
Alma Heikkilä/
Alma Heikkilä, koheesio, hiilivedyt, haapa, hakukone,
kieli ja muut: Ne eivät mahdu ihmisen aikaan ja paikkaan/
14.10.–5.12.2015

Areenan vuoden 2015 päätti Kari Huhtamon taidesäätiön ja EMMAn yhdessä toteuttaman näyttelysarjan N=000° kolmas näyttely. Sarjan viimeiseksi näyttelyksi oli valikoitunut **Alma Heikkilän** (s. 1984) rohkea tilallinen maalausinstallaatio *Alma Heikkilä, koheesio, hiilivedyt, haapa, hakukone, kieli ja muut: Ne eivät mahdu ihmisen aikaan ja paikkaan*.

Kuvataiteilija Alma Heikkilän teos koostui yhteensä kuudesta kaksipuoleisesta maalauksesta: *Climate, Petroleum, Network, I, Biosphere, Sun*. Kaikki maalaukset ovat valmistuneet 2014–2015 ja niissä käytettiin pääosin mustetta, akryylimaalaa ja pigmenttiä. Sekatekniikalla toteutettuun teokseen liittyi myös kipsisiä ja paperisia osia.

Heikkilän teos käsittelee ilmiöitä, jotka ovat kooltaan, nopeudeltaan tai etäisyydeltään suhteettomia ihmisen havainnoitavaksi tai ymmärrettäväksi,

kuten biosfääri tai ilmastonmuutos. Näyttelyn ja teoksen taustavaikuttajana on ollut **Timothy Mortonin** objektorientoitunut filosofia ja näyttely kiinnostikin yleisöä myös tästä näkökulmasta. Näyttelyä tuli taiteilijan itsensä opastamana tulkitsemaan mm. Aalto-yliopiston filosofian luentoryhmä **Esa Saarisen** johdolla.

EMMAN tilat mahdollistivat Heikkilän suurikokoisen teoksen, joka kiinnosti erityisesti taidekenttää. Taiteilija esiteli näyttelynsä useammalle kuraattorille ja teos kutsuttiin Gwangju-bienaaliiin Etelä-Koreaan syksyllä 2016.

Hyrynsalmella ja Helsingissä asuva ja työskentelevä Heikkilä on valmistunut Kuvataideakatemiasta 2009. Teoksissaan Heikkilä pyrkii haastamaan kokijan suhteen materiaaliseen maailmaan, universumiin, toisiin lajeihin, tuntemattomaan, tieteseen ja tekniikkaan sekä vallitsevaan ihmiskuvaan.

Kävijämäärä
22 941

Näyttelytyöryhmä
Pilvi Kalhama, Suvi Sivulainen,
Katja Oijusluoma, Jouni Harju,
Emilia Laine, Esa Takala

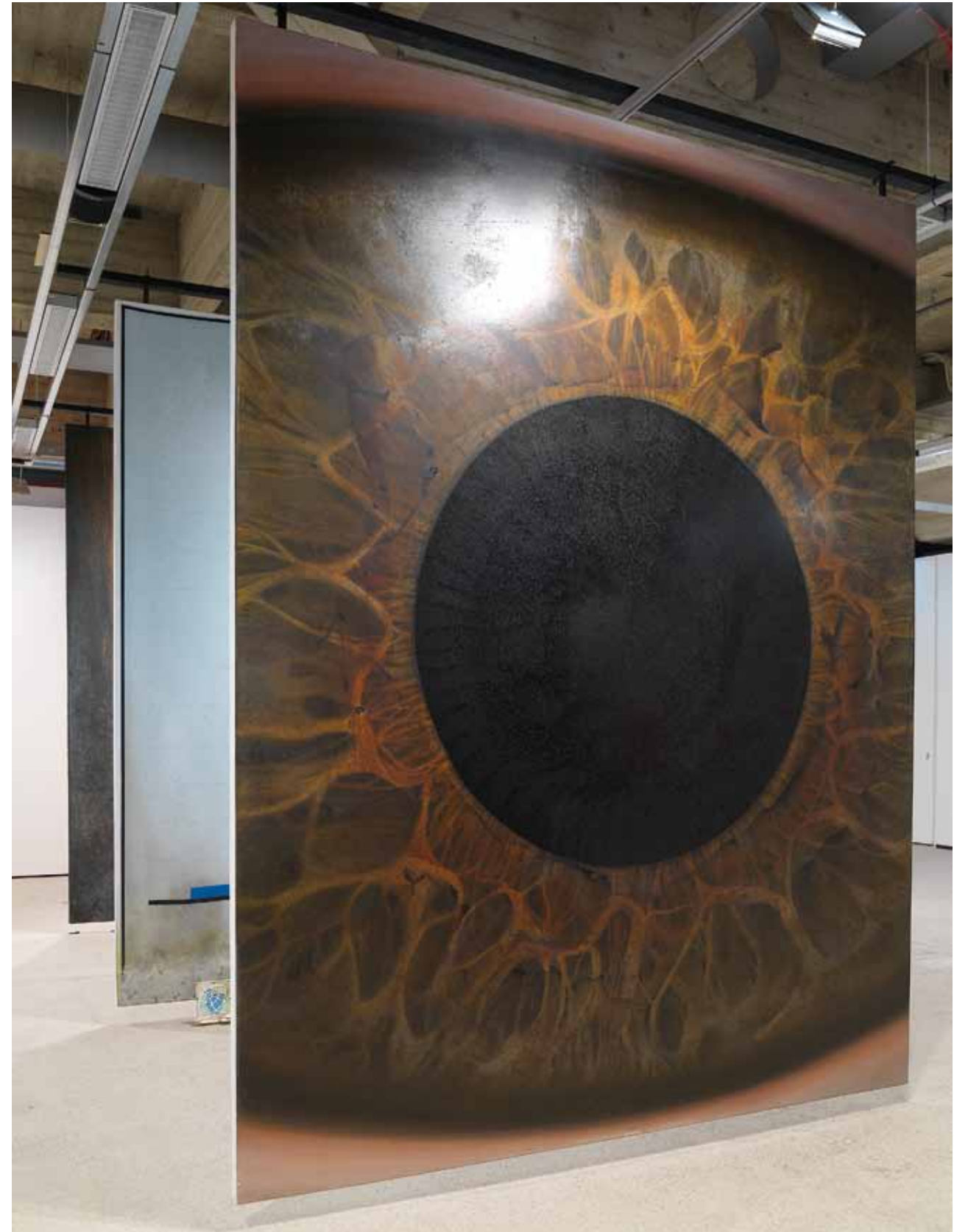
Julkaisu
N=000° (Kari Huhtamon Taidesäätiö
ja EMMA), 15 s., suomi, englanti.

Teokset
Yksi kuudesta kaksipuoleisesta
maalauksesta koostuva installaatio.

Lainaja
taiteilija

Heikkilän teos käsittelee
ilmiöitä, jotka ovat
suhteettomia
ihmisen ymmärrettäväksi.

Yksityiskohta
moniosaisesta
teoksesta.
Kuvan etualalla
teoksen I toinen
puoli, takanaan
Biosphere ja Sun.

Areena:
Ote / Näkökulmia /
19.12.2015–31.1.2016

Aalto-yliopiston Curating and Managing Art (CuMMA) -maisteriohjelman opiskelijat kuratoivat EMMAan Ote-näyttelyn. Näyttelyssä oli esillä vain yksi teos, **Tyko Sallisen** maalaus *Piruntanssi* vuodelta 1919.

Yhden teoksen kokoelmanäyttely haastoi totutun tavan esittää ja kokea taidekokoelma kokonaisuutena. Perinteistä museotilaa, niin sanottua valkoista kuutiota, oli näyttelyssä muokattu valon ja äänen avulla. Näin huomio kiinnittyi museoarkkitehtuuriin ja kokemuksen fyysisiin puitteisiin.

Keskelle näyttelytilaa ripustettu teos mahdollisti myös uudenlaisia tapoja lähestyä taidetta. Tanssi, illallinen tai oppitunnin järjestäminen teoksen kanssa samassa tilassa venytti näyttelykokemusta ja testasi museotilalle usein asetettuja rajoituksia. Näyttelyvierailusta tuli sosiaalinen tilanne, muiden näyttelyvieraiden, tuttujen ja tuntemattomien kanssa jaettu kokemus.

Näyttely tehtiin yhteistyössä Aalto-yliopiston, EMMA:n ja Saastamoisen säätiön kanssa.

- Kävijämäärä**
10 507
- Näyttelytyöryhmä**
Dahlia El Broul, Eva Forsman, Ksenia Kaverina, Mari Kemppinen, Katie Lenanton, Piia Oksanen, Diogo Santos, Nina Suni & Darja Zaitsev
- Ohjaajat**
Henna Harri & Emilia Laine
- Ääni**
Can Uzer
- Valot**
Ina Saarinen
- Tekniikka**
Jouni Harju ja Ilmari Aho
- Näyttelyn ilme**
Juho Heikkinen
- Kiitämme**
Giovanna Esposito Yussif, Kinga Hamvai & Annukka Vähäsöyrinki

Näyttelyn ohjelmisto

Ote-näyttelyn tapahtumat kutsuivat yleisön tutkimaan, kokeilemaan ja haastamaan erilaisia tapoja olla taide-teoksen kanssa museotilassa.

Oppimista maalauksen äärellä 13.1.2016 & 20.1.2016
Kilonpuiston koulun kolmas- ja neljäs-luokkalaisten viettivät kaksi työntäyteistä päivää näyttelyssä. Työpajojen aiheet kumpusivat koulun opetussuunnitelmasta ja sisälsivät mm. liikunnallisia, ympäristöoppiin ja historiaan liittyviä tehtäviä.

Tanssit taideteoksen kanssa 15.1.2016
Yleisöllä oli mahdollisuus tanssia Tyko Sallisen *Piruntanssi*-maalauksen inspiroimana. Illan musiikista vastasi tanssiryhtye Kauko Rakkaus ja Takertujat. Espoon Habanera -tanssiryhmä antoi vinkkejä aloittelijoille.

Kuuntele maalauksen kanssa 22.1.2016
Illan aikana mietittiin, millä erilaisilla tavoilla Tyko Sallisen modernistisia maalauksia voi tarkastella. Puhujina olivat tutkijat Marja-Liisa Linder (FT, amanuenssi, Pirkanmaan aluetaidemuseo) ja Eeva Hallikainen (FM, luennoitsija, Turun avoin yliopisto).

Illallinen teoksen äärellä 30.1.2016
Illallinen teoksen äärellä tarjosi harvinaisen mahdollisuuden koota ystävät illallispöydän ympärille näyttelytilassa. Jaakko Blombergin, Johanna Kuneliuksen ja Jyrki Tsutsusen Ravintola Hukatila tarjosi illallisen kauden raaka-aineista. Illan menu perustui Ote-näyttelykonseptin tapoihin katsoa ja olla taideteoksen kanssa museotilassa.

CuMMA:n kuratoimassa Ote-näyttelyssä luotiin pelkistämisen ja tapahtumien kautta uudenlaisia kontakteja yleisön ja teoksen välille.

Näyttely mahdollisti uudenlaisia tapoja lähestyä taidetta.

Kosketus/ Saastamoisen säätiön kokoelmanäyttely/ 19.11.2014 alkaen

EMMAN kokoelmanäyttelyn uudistus toteutui kolmessa osassa, joista toinen ja kolmas osio valmistuivat vuonna 2015. Viimeisen osan myötä näyttely avautui yleisölle kokonaisuudessaan marraskuussa 2015. Uudistus oli EMMAn suurin hanke sitten museon avautumisen.

Saastamoisen säätiön taidekokoelmaa esittelevään *Kosketus*-näyttelyyn tuli esille kaikkiaan noin 150 taideteosta maalauksista mediataiteeseen ja veistoksista installaatioihin.

Ensimmäinen jo aiemmin avautunut osa *Ihminen, tila ja kohtaaminen* käsittelee taiteen kokemuksellisuutta ja vuorovaikutteisuutta. Teosten äärellä taiteilijan luoma todellisuus ja katsojan todellisuus kohtaavat. Osion kuratoi museonjohtaja **Pilvi Kalhama**.

Toinen osa *Ihminen, identiteetti ja keho* pureutuu ihmisyyden peruskysymyksiin. Osassa tarkastellaan identiteettiä, kehollisuutta sekä ihmisen suhdetta historiaan ja muistoihin. Kuraattorina toimi **Päivi Karttunen** Saastamoisen säätiöstä.

Kosketuksen kolmannessa osassa *Ihminen ja valta* korostuu ajatus ihmisestä sosiaalisena toimijana osana yhteisöä, valtarakenteita ja ekosysteemiä. Teemoina nousevat esiin valtasuhteet ja vallan mekanismit, mutta myös arvot, moraalikäsitteet ja uskomukset. Näyttelyn kolmannen osan kuratoi kokoelmaintendentti **Henna Paunu**.

Henna Paunu. Ihmisyyttä käsittelevä näyttely täydentyi viimeisessä osassa **Markus Kähren** EMMAn tekemällä tilausteoksella.

Viimeisen osan yhteydessä tuotettiin myös näyttelyn *Kosketus*-julkaisu, joka esitteli näyttelykokonaisuutta eri näkökulmista. Koko hankkeen aikana yleisö sai tutustua EMMAn The Change -blogin kautta näyttelyn valmisteluihin. Museon työntekijät kertoivat työskentelystään ja prosesseista näyttelyn parissa. Sama moniäänisyiden ja eri näkökulmien teema toteutui myös näyttelyn julkaisussa. Ääneen pääsi myös sadutustarinan valmisteluun osallistunut 5-vuotias **Roosa**, joka oli mukana myös teosvalinnassa.

Kokoelmanäyttelyn uudistus oli suurin hanke sitten museon avautumisen.

Kävijämäärä
101 628

Näyttelyn tuottaja
EMMA – Espoon modernin taiteen museo

Kuraattorit
Pilvi Kalhama, Päivi Karttunen, Henna Paunu

Näyttelytyöryhmä EMMA
Eeva Ilveskoski, Emilia Laine, Esa Takala, Marianne Miettinen, Lasse Naukkarinen, Jukka Silvennoinen

Museotekninen työ
Ilmari Aho, Jouni Harju, Pertti Lähteenmäki, Lasse Naukkarinen, Jari Rönkkö, Katja Sillanpää, Jukka Silvennoinen

Teosten konservointi
Kaisa Kannus, Suvi Kervinen, Marianne Miettinen, Jenni Suoniemi

Näyttelyilme
Kuudes kerros

Julkaisut
Kosketus, Beröring, Touch, s. 82, suomi, ruotsi, englanti

Toimitus
Eeva Ilveskoski, Emilia Laine, Henna Paunu, Esa Takala

Graafinen suunnittelu
Tony Eräpuro, Kuudes Kerros

Koko näyttelyn teosmäärä
145 teosta, 93 taiteilijaa.

Näyttelyn ohjelmisto

Seuraa Suloa! 29.8., 10.11., 12.11.
Draamakierros lapsille

Taiteilijatapaamiset
Leena Nio 21.3., Ville Andersson 18.4., Sami Lukkarinen 5.9., IC-98 10.10., Ulla Jokisalo 12.12.

Svenska veckan 2.–4.11.
Meet the artist 2.–4.11.
Museovierailulla koululaiset keskustelivat taiteilija Markus Kähren kanssa, tekivät katsauksen EMMAn *Kosketus*-näyttelyyn sekä katso-miseen ja havaitsemiseen liittyvän tehtävän.

Jälki – Esityksellinen installaatio 9.1.2016
Taiteilija Katri Kauppala

WeeGeen kesäleirit vierailivat *Kosketus*-näyttelyssä ja tekivät saippuaveistoksia

Uudistuneet Reppureissut museokävijöiden käytettävissä syyslomasta lähtien (15.10.2015>)

Varattavat opastukset
Taidetunti, Taidesilta, Taidevartti, Lasten tunti ja Lasten vartti

Varattavat taidepajat
Taidekuohut, Makumaisemat, Pajakutsut ja Taidepaja teemalla *Kosketus*

Radoslaw Gryta, Mummoille – monumentti lankaa pujottaville käsille, 2000.

Taiteilijat

I osa/ Ville Andersson, Mirosław Balka, Hans-Christian Berg, Marcus Eek, Eric Freeman, Anne-Karin Furunes, Susanne Gottberg, Tommi Grönlund & Petteri Nisunen, Annika von Hausswolff, Hannaleena Heiska, Pekka Jylhä, Anish Kapoor, Ola Kolehmainen, Leena Luostarinen, Ryan McGinness, Leena Nio, David Nash, Mimmo Paladino, Jaime Plensa, Pauno Pohjolainen, Aurora Reinhard, Heli Rekula, Nina Roos, Janne Räisänen, Mari Sunna, Anna Tuori ja Marianna Uutinen.

II osa/ Maija Albrecht, Alice Anderson, Ville Andersson, Francesco Clemente, Tony Cragg, Enzo Cucchi, Tacita Dean, Carolus Enckell, Anne-Karin Furunes, Antony Gormley, Paavo Halonen, Outi Heiskanen, Emma Helle, Jenni Hiltunen, Irmeli Hulkko, IC-98, Petra Innanen, Chantal Joffe, Ulla Jokisalo, Jukka Korkeila, Anne Koskinen, Matti Kujasalo, Hannele Kylänpää, Juhani Linnovaara, Sami Lukkarinen, Jason Martin, Elina Merenmies, Annette Messenger, Tatsuo Miyajima, Sarah Morris, Rauha Mäkilä, Jussi Niva, Julian Opie, Meret Oppenheim, Anna Retulainen, Janne Räisänen, Hanna Saarikoski, Mari Sunna, Päivi Takala, Jaakko Tornberg, Katja Tukiainen, Anna Tuori, Anu Tuominen, Pauliina Turakka Purhonen, Marianna Uutinen ja Risto Vilhunen.

III osa/ Eino Ahonen, Kari Cavén, Ina Colliander, Erno Enkenberg, Petri Eskelinen, Radosław Gryta, João Maria Gusmão & Pedro Paiva, Kaisaleena Halinen, Tiina Heiska, Sasha Huber, Martti Jämsä, Kaarina Kaikkonen, Ismo Kajander, Anne Koskinen, Markus Kähre, Pe Lang, Pe Lang & Marianthi Papalexandri-Alexandri, Maija Luutonen, Jarmo Mäkilä, Jaakko Niemelä, Inka Nieminen, Nelli Palomäki, Matti Saario, Stiina Saaristo, Minna Suoniemi ja Henry Wuorila-Stenberg.

Kokoelmatoiminta

Taidemuseosäätiön hallituksen tekemän päätöksen mukaan talletuskokoelmien määrää vähennetään, jotta resurssit saadaan riittämään strategisesti keskeisimpien kokoelmien hoitoon. Strategisesti kolme tärkeintä kokoelmaa ovat näin ollen EMMA – Espoon modernin taiteen museon kokoelma (EMMA-kokoelma), joka on museon oma kokoelma sekä talletetut Saastamoisen säätiön taidekokoelma ja Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma (TWRB-kokoelma).

Vuonna 2015 solmittiin merkittävät yhteistyösopimukset sekä Saastamoisen säätiön ja Tapio Wirkkala Rut Bryk –säätiön kanssa. Kolmantena osapuolena molemmissa sopimuksissa on Espoon kaupunki. Sopimukset takaavat yhteistyön jatkuvuuden, kehittämismahdollisuudet ja sitoutuneisuuden yhteisiin päämääriin seuraavaksi kymmenvuotiskaudeksi. Loppuvuodesta julkistettiin TWRB-säätiön toimesta kokoelman ja arkiston toimintakonseptia linjaava suunnittelukilpailu. TWRB-säätiön kokoelmalle tulee jatkossa olemaan noin tuhannen neljän tilat WeeGeellä. Tähän liittyen käynnistettiin EMMAssa mittavat valmistelut syksyllä 2015.

Syksyllä 2015 valmistui EMMAn kokoelmastrategia vuosille 2015–2020, jonka päätavoitteita ovat mm. kokoelmien saavutettavuuden, liikkuvuuden ja kansainvälisyyden edistäminen sekä julkisen taiteen toimintojen kehittäminen. Lisäksi kehitetään yhteistyötä museon ja talletuskokoelmat omistavien säätiöiden kanssa. Erityispainopis-

tealueita ovat myös taiteen kokeellisuuden ja taiteen tuottamisen edistäminen EMMAssa.

Kokoelmanäyttelyitä ja -prosesseja

Vuonna 2015 keskityttiin kolmen suuren kokoelmanäyttelyn työstämiseen. Saastamoisen säätiön *Kosketus*-kokoelmanäyttelyn valmistuminen ja avautuminen vaihteittain vuosina 2014–2015 oli monine kokoelmaprosesseineen museon historian suurin hanke avautumisen jälkeen. Lisäksi toteutettiin **Lars-Gunnar Nordströmin** talletusko-

koelmaan perustuva näyttely sekä kirja tiiviissä yhteistyössä L-G Nordströmin säätiön kanssa. *Nubben*-näyttely oli esillä EMMAssa kesällä 2015. Syksyllä 2015 päästiin vauhtiin pääosin TWRB-kokoelmaan perustuvan **Rut Brykin** näyttelyn valmisteluissa ja näyttelyn kansainvälinen markkinointi aloitettiin Muscon-konferenssissa Barcelonassa. TWRB-kokoelman luettelointia jatkettiin edelleen sekä osallistuttiin valmisteluihin TWRB-säätiön juhlanäyttelyihin. Pienempiä kokoelmatoiminnan näyttelyhankkeita olivat WeeGeen aulan yhteydessä olevan pysyvän Wirkkalan ja Brykin vitriininäyttelyn huolto ja uudistaminen. Loppuvuodesta EMMA jatkoi yhteistyötä Aalto-yliopiston CuMMA (Curating, Managing and Mediating Art) –maisteriohjelman kanssa. Opiskelijoiden suunnitteleman ja kuratoiman *OTE / Näkökulmia* -näyttelyssä oli esillä ainoastaan yksi teos Saastamoisen säätiön taideko-

koelmasta, **Tyko Sallisen** *Piruntanssi*,

jonka kautta taidekokemusta tutkittiin moninaisin tavoin. Kokoelmanäytelyiden tuottamiseen liittyy laajoja suunnittelun, konservoinnin, valokuvauksen ja säilytyksen toimenpiteitä, jotka vaativat paljon työtä museon henkilökunnalta.

Vuoden alussa museotyötä avattiin yleisölle *Konservointiakvaariossa*, jossa esiteltiin konservattorien työmenetelmiä yhteistyössä yleisötyön kanssa. Se herätti kiinnostusta MTV3:n uutisia myöten. Konservointi on kattavasti mukana kaikessa EMMAn näyttely- ja kokoelmatoiminnassa.

EMMAN kokoelmatiedot ovat tällä hetkellä TAMU-kokoelmahallintajärjestelmässä. Keskeisenä tavoitteena EMMAn kokoelmahallinnassa on valmistautua uuteen MuseumPlusRIA-kokoelmahallintajärjestelmään siirtymiseen lähivuosina.

Kokoelmaprosessien kehitystyötä jatkettiin prosessikuvausten muodossa kokoelma-, konservointi- ja tekniikkatiimeissä. Tavoitteena on saada kokoelmaprosessit ja niihin liittyvät vaiheet sekä vastuut selkeämmiksi yhteistyöllä tehdyllä prosessikaaviolla, joka valmistuu vuonna 2016. Meteoriti-työryhmän tavoitteena on media-aideteoksia koskevien käytäntöjen yhtenäistäminen ja pitkäaikaissäilytyksen suunnittelu. Työryhmässä on mukana EMMAn kokoelmanhallinnan, tietotekniikan, konservoinnin, tekniikan ja valokuvauksen edustus.

vas. ylh. Inka Nieminen, Mustat Lampaat, 2001

oik. ylh. Markus Kähren tilaustyö Kosketus-näyttelyssä

EMMAN kokoelmaan liitetyt taideteokset 2015 1/2

Taidehankinnat			
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Keulakuva	2015	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Tuli	2012 –	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Lintu taskussa	2014	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Kaksi minää	2015	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Mies ja pimeys	2015	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Eväsretki	2014	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Yöllä	2012	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Riittävä	2014	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Rakkauskirje	2013 –	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Kulissi	2014	Maalaus
Ahlsved, Malin	Kuvia sarjasta Minä haluan: Mudassa	2012 –	Maalaus
Friberg, Maria	Duration 1	2012	Valokuva
Furbacken, Oscar	Vittringar 3	2015	Veistos
Halinen, Kaisaleena	Golden cave	2015	Veistos
Hamari, Mia	Tyttö ja Seemi	2015	Veistos
Hamari, Mia	Kissa	2015	Veistos
Laitinen, Tuomas A.	Frontier Container	2014	Mediataide
Nabb+Teeri	mesh/m&f / (TYÖPÖYTÄ)	2015	Mediataide
Rubinke, Maria	Piece of Mind	2015	Veistos
Suoniemi, Minna	Toinen valssi	2013	Mediataide
Vaskola, Miikka	Man with a Broken Horizon	2015	Maalaus
Vuorenmaa, Camilla	True Sisters	2014	Maalaus
Vuorenmaa, Camilla	Man on the Crossroads	2013	Maalaus
Lahjoitukset			
Furman, Beryl	Maanpäällinen taivas	1996	Veistos
Rautiainen, Satu	Maa – tuuli – vesi	2013	Maalaus
Susi, Nanna	Jalat vedessä	2012	Maalaus
Trama	Nimeämätön	2009	Graffitimaalaus
Kokoelmaan liitetty			
Smith, Howard	Vanerireliefi	1991	Veistos (Leppävaaran uimahalli)
Valkola, Marja-Leena	Nimeämätön	1998	Maalaus (Matinkylän koulu)
30 teosta			

Yhteistyössä Espoon kaupungin– museon kanssa jatkettiin kokoelma– keskusta koskevan esiselvitystyön työstämistä. Kokoelmakeskus tuo ratkaisun molempien museoiden erittäin hankalaan varastotilantee– seen. Hankkeen edistäminen jatkuu yhteistyössä museoiden sekä Espoon kaupungin kanssa.

Kokoelmien liikkuvuus ja näkyvyys

Kokoelmien lainaustoiminta oli vuonna 2015 erittäin aktiivista. Erityisesti EMMAan talletetun TWRB–kokoelman vuosi oli erittäin vilkas taiteilijaparin 100–vuotisjuhluvuoden (2015–2016) vuoksi. Lainoja toteutui EMMA:n kaikis– ta kokoelmista yhteensä 193 teoksen osalta. EMMA:n kokoelmateoksia nähtiin niin Suomessa kuin ulkomailla. Paikkoina olivat mm. Helsingin Taide– halli, Jyväskylän taidemuseo, Göte– borgin taidemuseo, Kemper Museum of Contemporary Art, Kansas City, Yhdysvallat sekä Serlachius–museot Mäntässä.

Kokoelmiin liittyviä kuvankäyttölupia myönnettiin 36 kuvasta. Kokoelmien näkyvyyttä lisäävät Google Art Projec– tiin osallistuminen, yhteistyö Espoon yrityskylän kanssa sekä EMMA–mobiili, jonka Taidesuunnistus–osiossa voi

tutustua Espoon julkisiin teoksiin.

EMMA–kokoelman osalta jatkettiin pitkäaikaislainojen sijoittamista Espoon kaupungin kohteisiin. Uusia teoksia sijoitettiin neljään eri kohteeseen mm. Karakallion kouluun. EMMAan talletet– tu **Tapio Wirkkalan** alun perin vuonna 1967 Montrealin maailmannäyttelyyn tekemä suurikokoinen *Ultima Thule* –reliefi installoitiin EMMA:n Aitio–tilaan pysyvästi.

Kokoelmien karttuminen

Kokoelmapolitiikan mukaisesti EMMA:n ostot kohdistuivat laadukkaan koti– maisen ja kansainvälisen nykytaiteen sekä taidemuseon omiin näyttelyihin liittyvien teosten hankkimiseen. Koko– elmaostoja tehtiin 23 ja lahjoituksena saatiin neljä teosta. EMMA–kokoel– maan liitettiin myös 33 teosta opetus– kokoelma Taidepakista sekä inven– taarion kautta kaksi teosta julkisista kohteista. Kaikkiaan EMMA–kokoelma karttui 62 teoksella. (Tiedot uusista teoksista taulukoissa sivuilla 23–24.)

Saastamoisen säätiön taidekokoel– maan hankitaan pääosin kotimaista ja kansainvälistä nykytaidetta. Histo– riallista kokoelmaa täydennetään vain valikoivasti. Hankintakriteereinä ovat laatu, kiinnostavuus, ajankohtaisuus, sopivuus kokoelmaan ja sen painopis–

tealueisiin, uusi anti kokoelmalle ja lin– kit EMMA – Espoon modernin taiteen museon näyttelytoimintaan.

Saastamoisen säätiön taidekokoel– maan hankittiin vuonna 2015 yhteensä 50 teosta.

Kansainvälinen kokoelma täyden– tyi tanskalais–norjalaisen taiteilija– kaksikon **Michael Elmgreen & Ingar Dragset** teoksella *Powerless Structu– res Fig.101* vuodelta 2013. Teos ironisoi ihmisen vallanhalua ja sotahulluutta. Pe Lang –kokonaisuus sai joukkoonsa tilal– lisen *Speaking of Membranes* (Kalvojen puhetta) –teoksen, jonka tekijät ovat **Pe Lang** ja **Marianthi Papalexandri–Alexandri**.

Installaatioita hankittiin muun muas– sa **Kaisaleena Haliselta** ja **Inka Nie–miseltä**. Halisen *Lajitoverit*–teoksessa materiaalina on käytetty hiusta ja se käsittelee ihmisten samuutta.

Niemisen moniaistinen puuveis– tos yhdistää liikkeen, värin ja äänen. Valokuvataiteilija **Sanna Kanniston** Hangon lintuasemalle perustamas– sa studiossa työstyöstä näyttelystä *Local Vernacular* hankittiin lintuteos *Days of Departure 3* ja lintujen muu– ton jälkeistä metsäaihetta hyödyntä– vä kolmiosainen, ikkunamainen *The Echoing Green*.

Kokeilevia maalaamisen tapoja edustavat kokoelmaan hankitut **Jussi**

EMMA:n kokoelmaan liitetyt taideteokset 2015 2/2

Opetuskokoelma Taidepakista EMMA:n kokoelmaan siirretyt teokset

Tapper, Kain / Heis / 2002 / Grafiikka	Tuur, Reiu / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: Opera / 2008 / Grafiikka
Kunnas, Sini / Nimetön / 2006 / Maalaus	Nukke, Mall / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: Heart Beat / 2008 / Grafiikka
Suntio, Heimo / Sisäinen pakko / 2004 / Valokuva	Mäetamm, Marko / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: stills from the Animation "Family" / 2008 / Grafiikka
Suntio, Heimo / Sublime / 2004 / Valokuva	Laurensius & Co. / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: Beauty and a Snow Man / 2008 / Grafiikka
Tapper, Kain / Hymy / 2003 / Grafiikka	Kangilaski, Kadri / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: Time for Devotion / 2008 / Grafiikka
Tapiovaara, Tapio / Punaiselle kaartille / Grafiikka	Estna, Merike / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: fairy tale 20 years later / 2008 / Grafiikka
Cecioni, Marco/ Odysseus / 1991 / Grafiikka	Altnurme, Toomas / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: Black Magic Woman / 2008 / Grafiikka
Kunnas, Sini / Hirveä pelästys / 2005 / Piirustus	Allik, Peeter / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: Groß aus Dorpat / 2008 / Grafiikka
Grafiikan salkku: Kaskipuro Pentti, Saviniemi Kari / 2002 / Grafiikka	Alesmaa, Kadri / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: Objects In The Mirros Are Closer Than They Appear / 2008 / Grafiikka
Visnap, Jaak / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: Baltic Chain 2008 / 2008 / Grafiikka	
Zoova, Jasper / Grafiikan salkusta Love in the 21st Century: Bank of love / 2008 / Grafiikka	

33 teosta

Gomanin, Tiina Pyykkisen ja Timo Vait– tisen maalaukset. Kokoelman uniikkien design–esineiden sarja täydentyi **Oiva Toikan** käsinpuhalletulla lasiteoksel– la *Relefantti* ja mediataidekokoelma taiteilijakaksikko **Pink Twinsin** teoksella *Parametronomicon*.

Kokoelman vuoden hankintoihin vaikutti meneillään oleva kokoelma– näyttelyn uudistus, joka valmistui vuo– den 2015 marraskuussa. Espoolaiselta kuvataiteilija **Markus Kährrelta** tilattiin *Kosketus*–kokoelmanäyttelyyn teos, joka valmistui 17.11. avajaisiin. Kähren teos pohtii valtaa ja vallankäyttöä. EMMA:n museokävijät saivat seurata teoksen valmistumisprosessia syksyn aikana taiteilijan opastuksella.

EMMA:n kokoelmateosten määrä oli vuoden 2015 lopussa 9103 teosta.

EMMA asiantuntijana julkisen taiteen hankkeissa

EMMA toimii asiantuntijana Espoon kaupungin julkisen taiteen hankkeis– sa. Vuonna 2015 EMMA oli mukana Espoon sairaalan taideteostoimi– kunnassa, joka vastaa sairaalaan tulevista taideteoksista. Toimin– taan osallistuivat museonjohtaja ja kokoelmaintendentti. Vuoden aikana taiteilijat työstivät sairaalaan kuutta sinne suunniteltua uutta tilausteos– ta. Sairaala valmistuu vuonna 2016. Taidehankinnat tukevat sairaalan tavoitteita positiivisesta ja eteenpäin suuntautuvasta ja kuntouttavasta toimintaympäristöstä. Sairaalaan tulee esille myös lähes kolmesataa

Yleisöpalvelut

Kouluyhteistyönä seinämaalaus

Olarin koulun ja EMMA:n yleisötyön tuloksena Olarin koulun ruokalaan valmistui 7–luokkalaisten tekemä seinämaalaus. Julkistamistilaisuus pidettiin 28.4.2015. Lähtökohtana oli optinen taide ja 11.1.2015 päättynyt Victor Vasarely/ *Optisia maalauksia* – näyttely.

Taidesuunnistus klubilaisille 13.6.

Pyöräretki Tapiolan julkisen taiteen innoittamana. Vierailu CKÖ–kollektiivin luona Nallenpolun taiteilijataloissa. Lähtökohtana EMMA:n mobiili– sovelluksen Taidesuunnistus.

Taidesuunnistus Espoo–päivänä 29.8.

Pyöräretki Tapiolan ja Laajalahden julkisen taiteen innoittamana. Lähtökohtana EMMA:n mobiili– sovelluksen Taidesuunnistus.

Taidepakin teoksista 3d–mallit

Taidepakin kahdeksasta teoksesta teetettiin 3d–mallit nettisivuille: www.emma.museum/taidepakki3d

teosta EMMA–kokoelmasta.

EMMA toimi myös aktiivisesti Län– simetron Tapiolan aseman taidehan– kinnan valmistelussa ja EMMA:n rooli oli ratkaiseva teoksen rahoituksen järjestämisessä. Teoksen Tapiolan asemalle toteuttaa kuvataiteilija **Kim Simonsson**. Luonnosvaiheessa teh– tiin yhteistyötä Saastamoisen säätiön kanssa.

Muita julkisen taiteen asiantuntija– tehtäviä olivat mm. toiminta Tapio– lan kulttuuriaukion taidehankkeessa ja osallistuminen Espoon kaupungin Esteettinen ympäristö –työryhmän valmisteluun.

Julkista taidetta myös konservoi– tiin – esimerkiksi Leppävaaran uima– hallin mosaiikkiteos saatiin kuntoon hallin peruskorjauksen yhteydessä.

Merkittävimmät kokoelmat (Vuositainen kartunta suluissa)	2011	2012	2013	2014	2015
EMMA – Espoon modernin taiteen museon kokoelma	2 427 (11)	2 448 (21)	2 467 (19)	2 501 (32)	2 564 (63)
Saastamoisen säätiön taidekokoelma (2000)	2 280 (62)	2 346 (67)	2 426 (80)	2 475 (46)	2 525 (50)
Raimo Utriaisens taidesäätiön kokoelma (2006)	189	198	198	198	198
Kyösti Kakkosen taidekokoelma (2007)	740 (70)	959 (216)	959	1085 (126)	1085
Osmo Valtosen taidekokoelma (2008)	300	300	300	300	300
Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön kokoelma (2011)	n. 2 000	n. 2 000	n. 2 000	2 100 (371)	3 195 (1095)
L–G Nordströmin kokoelma (2011)	100	100	100		100

Tamu–tietojärjestelmään viedyt tiedot	2013	2014	2015
Taideteokset	7 572 (1131)	8 018 (446)	9 192 (1174)
Käsikirjaston niteet	3 632 (266)	3 648 (16)	4 184 (536)
Teoskuvat	3 030 (150)	3 229 (101)	3 353 (124)

Yleisöpalvelut

Yleisöpalveluiden päämääränä on EMMAn taidesisäilöiden avaaminen ja niiden tuominen asiakkaiden käyttöön mahdollisimman monitasoisesti. Aktiivinen ja avoin vuorovaikutus taiteen kanssa tuottaa vaikuttavan museokokemuksen, joka kannustaa taiteen pariin yhä uudestaan.

Vuoden aikana keskityttiin syventämään asiakkaiden taidekokemusta näyttelyiden yhteydessä sijaitsevalla toiminnallisella tilalla tai elementillä. Omaehtoinen osallistuminen syventää näyttelyiden nostamia teemoja ja tekee niistä henkilökohtaisia. Esimerkiksi *Pop Art Design* -näyttelyssä museo-kävijät saivat osallistua kollektiivisen *Karkkipikseli*-teoksen tekemiseen täydentämällä taitelijaa **Janne Siltasen** maalaaman seinämaalauksen värikkäillä kärkeillä. Konkretisti **Lars-Gunnar Nordströmin** suosimia muotoja vierailijat saivat itse sommitella Play Station -magneettitauluun värikkäillä jättimagneeteilla, jotka suunnitteli

Ilkka Suppanen. Näyttelyssä oli myös kuunneltavissa Nordströmin ystävien ja nykyartistien laatimia jazz-soittoa ja nykyartistien laatimia jazz-soittoa. **Carol Raman** tunnerikkaassa näyttelyssä kävijät pääsivät kirjoittamaan ja piirtämään salaisuuksia ja omia tarinoita vanhojen kirjojen sivuille *Salaiset päiväkirjat* -installaatioissa.

Yleisöpalveluiden tehtävänä on perustella ja kirkastaa museon merkitystä yhteiskunnassa. Museon toiminnasta kertominen, työn tekeminen näkyväksi vahvistaa museoalan arvostusta ja tietämystä siitä. *Pop Art Design* -näyttelyn ohessa museotyötä avattiin yleisölle *Konservointiakvaariossa*, jossa esiteltiin konservaattorien työmenetelmiä yhteistyössä yleisötyön kanssa. Se herätti kiinnostusta MTV3:n uutisia myöten. **Carol Raman** *Polte*-näyttelyn yhteydessä museon henkilökunnan pitämät asiantuntijapuheenvuorot toimivat näkökulmien ja museotyön avaajina näyttelyprosessin puitteissa.

Ripustuksen uudistuminen näkyväksi prosessiksi

Saastamoisen säätiön *Kosketus*-koelmanäyttely avautui lopulliseen mittaansa marraskuussa. Kokoelmariipustuksen uusimisprosessissa yleisöpalvelut oli vahvasti mukana. Muutoksesta kertova Change-blogi avasi yleisölle EMMAn nettisivujen kautta näkymiä esimerkiksi konservoinnissa, kuratoinnissa ja ripustamisessa käsillä oleviin työvaiheisiin. Moninäkökuumaista blogia seurasi moniääninen näyttelyjulkaisu, jossa *Kosketus*-näyttelyn taiteesta kertoivat muiden muassa konservaattori, intendentti, valokuvaaja, taitelija, museomestari, muotisuunnittelija ja 5-vuotias.

Yleisötyö on osaltaan lähtenyt korostamaan EMMaa taitelijoiden talona. *Kosketus*-kokoelmataiteilijoiden ääni on läsnä näyttelytilassa näyttöiltä katsottavien haastattelujen ja säännöllisesti järjestettävien taitelijapuheenvuorojen muodossa.

Yhteistyö on museon voimavara

Koko vuoden kestänyt yhteistyöprojekti Aalto-yliopiston CuMMA (Curating, Managing and Mediating Art) -maisteriohjelman kanssa tuotti joulukuussa avautuneen näyttelyn Areena-tilaan.

Taiteilijoiden ääni on läsnä näyttelytilassa haastatteluiden ja puheenvuorojen välityksellä.

Taidekokemus voi olla yhteisöllinen tai yksityinen, tekemistä tai syventymistä.

Opastus- ja taidepajatoiminta vuonna 2015		
	ryhmiä	osallistujia
Opastettuja ryhmiä*	806	12 184
Yhteensä alle 18-vuotiaiden ryhmiä	487	8 925
Senioriryhmiä	26	473
*sis taidepajat		
Maksuttomat palvelut		
Maksuttomia Taidevartti-yleisöopastuksia	122	1 114
Kaikille avoimia Taidepajoja		
WeeGee-talossa (kesto 2–4 t)	12	689
"ulkopuolella" (kesto 4–10 t)	12	9 300
Asiantuntijaopastuksia	69	532
Maksuttomia opastuksia alle 18-vuotiaille*	63	1 090
Yhteistyökumppaneille, markkinointina*	41	
*sis tilattuihin		
Tilatut opastukset		
Taidevartit, Taidetunnit ja Taidesillat	350	5 859
Taidepajat	157	2 569
joista lasten Pajakutsuja	64	870
ja aikuisten Taidekuohuja	13	99
ja koululaisten Taidepajoja	80	1 600
KULPS-opastukset	54	937
Lastentunnit	29	481
Poimintoja opastusten jakautumisesta näyttelyittäin		
Vasarely	14	263
POP Art	83	1 453
Hamari	1	9
Nubben	7	102
Rama	19	287
SSKO	45	781
Kosketus	126	2 078
Vesiputoussateenkaari	14	200
Päiväkoti-, koululais- ja 2 asteen opiskelijaryhmiä		
	270	4 941

Opiskelijoiden suunnittelemassa ja kura-toimassa *OTE / Näkökulmia* -näyttelyssä oli esillä vain yksi teos, **Tyko Sallisen** *Piruntanssi*, jonka kautta taidekokemus-ta tutkittiin moninaisin tavoin. Teoksen vaikutuspiirissä tanssittiin, pidettiin koulupäiviä ja luentoja sekä illallistettiin. Opiskelijat haastoivat näyttelyprojektis-saan museon toimintatapoja ja -kult-tuuria.

Aalto-yliopiston Medialabin opiskeli-joiden kurssi ideoi yhteistyössä ICT-pääl-likön ja yleisöpalveluiden intendentin kanssa uusia digitaalisia strategioita ja digitaalisen vuorovaikutuksen mahdolli-suuksia EMMALLE. Mekatroniikan opiske-lijoiden kanssa aloitettiin projekti, jonka puitteissa toteutetaan konetekniikkaan, hydraulikkaan ja elektroniikkaan poh-jautuva arvoituksellinen polku.

Näyttelykeskus WeeGeen toimijoi-den yhdessä tuottama toiminnallinen Reppureissut päivitettiin ajankohtaisin sisällöin EMMAn johdolla. Reppureissut on matalan kynnyksen palvelu, joka kokoaa lapsen havainnoitavaksi kaikki viisi museota erityispiiriteineen. Tapa-humayhteistyö ja yleisötyön suunnittelu yhdessä WeeGeen museoiden kanssa on tiivistynyt ja tuottaa vuosittain jo monia tuhansia kävijöitä vetäviä tapahtuma-viikonloppuja ja -päiviä: Lasten museo-festareilla vieraili lähes 3500 asiakasta ja WeeGeen joulutapahtumassa yli 5500.

Vuoden aikana saapuneiden turvapai-kanhakijoiden kotouttamishaasteeseen

vastatakseen EMMA koordinoi neljä WeeGee-talon museoiden yhteistä kulttuuri-iltapäivää. WeeGeellä kävi yhteensä 180 lähinnä Afganistanista, Irakista ja Somaliasta saapunutta lasta ja aikuista tutustumassa suomalaiseen kulttuuritarjontaan. Kotouttamisen tukeminen WeeGeellä jatkuu OKM:n ra-hoittaman hankkeen puitteissa 2016–17.

Näkyvä ja paljon yleisöä kerännyt projekti oli Helsingin juhlaviikkojen kanssa Taiteiden yöhön tehty tuotanto *Jättiläiset*, jonka huipennusta Senaa-tintorilla todisti arvion mukaan 10 000 ihmistä. Ranskalaisen taitelijaryhmä **Cie l'Homme debout'n** Toivo ja Kaipuu -pajujättiläisiä rakennettiin vapaaeh-toisvoimin neljässä kulttuuritalossa Helsingissä ja Espoossa. WeeGee-talon edusta toimi viimeistelypaikkana ja kävelyharjoitusten estradina.

Palaute kehityksen perustana

Vuoden aikana kerättiin niin näyttely-kuin palvelukohtaista palautetta tavoit-teena ollut määrä, 1 % kävijämäärästä. Yleisöpalveluiden ja markkinointivies-tinnän yhteistyönä uusittiin näyttely-kohtainen palauteprosessi: palautteen antamisen ja analysoinnin menetelmiä on kehitetty vuonna 2015, jotta tietoa voidaan hyödyntää entistä tehok-kaammin tulevaisuuden suunnittelussa. Palautteen mukaan pääsääntöisesti niin näyttelyt, teemat kuin esillepanokin

Yleisötyö saavuttaa monipuolisesti erilaisia sidosryhmiä.

Palautteen antamisen ja analysoinnin menetelmiä on kehitetty, jotta tietoa voidaan hyödyntää entistä tehokkaammin.

Koonti WeeGee–asiakaspalautteesta 1.1.–31.12.2015

Kuinka hyvin käynti Näyttelykeskus WeeGeellä vastasi odotuksiasi?	Erittäin hyvin (5)	Hyvin (4)	Ei hyvin eikä huonosti (3)	Huonosti (2)	Erittäin huonosti (1)	Keskiarvo
Tyytyväisyys	45 %	43 %	4 %	3 %	6 %	4,18

Vastaajien määrä: 244

Kuinka tyytyväinen olit käyttämisiin palveluihin?	Erittäin tyytyväinen	Tyytyväinen	Ei tyytyväinen, eikä tyytymätön	Tyytymätön	Erittäin tyytymätön	En käyttänyt palvelua	Keskiarvo
Info- ja lipunmyynti	43 %	30 %	5 %	5 %	4 %	14 %	4,20 %
Vaate- ja tavarasäilytys	44 %	25 %	3 %	4 %	3 %	21 %	4,31 %
Kahvila SIS. DELI + CAFÉ	17 %	13 %	6 %	5 %	4 %	55 %	3,74 %
Museokauppa EMMA Shop	13 %	17 %	6 %	3 %	1 %	60 %	3,97 %
Museoiden opastuspalvelut ja työpajat	29 %	12 %	4 %	5 %	3 %	47 %	4,11 %
WeeGeen kokoustilat	6 %	2 %	1 %	1 %	0 %	90 %	4,38 %
Henkilökunnan palveluauttius	47 %	27 %	6 %	4 %	3 %	14 %	4,28 %
Yhteensä	28 %	18 %	4 %	4 %	3 %	43 %	

Vastaajien määrät: 235, 229, 226, 222, 221, 214, 225

ihastuttavat kävijöitä. Henkilökunta ja palvelut saavat lähes poikkeuksetta kiitosta. Palveluprosessien kehittämistyö jatkuu palautteen ja seurannan perusteella tulevina vuosina. Taiteidenvälisyyttä, kokemusellisuutta ja yleisön osallistamista edistäviä tapahtumia, puheenvuoroja ja interventioita oli vuoden aikana yhteensä 53. Vaikka tapahtumia oli määrällisesti kymmenkunta vähemmän kuin edellisenä vuonna, niihin osallistui yli 28 000 henkilöä. Kasvua edellisvuoteen oli 20 %. Taidepajat ja Pajakutsut kuuluvat EMMAn perustarjontaan. Avoimien pajojen määrä on noussut

lievästi. Hienoa on, että Espoon perusopetukselle ilmainen KULPS!–opastusten määrä lisääntyi 30 %.

EMMA–klubi: ensimmäinen kokonainen toimintavuosi

EMMA–klubi on taiteen harrastajille edullinen ja tehokas keino saada enemmän irti taidemuseon toiminnasta. Klubilaiset ovat EMMAlle niin hyvä ja luotettava kaikupohja toiminnan kehittämisessä kuin myös uskollinen ja asiantunteva asiakasryhmä. Vuoden aikana EMMA–klubilaiset

ovat muun ohjelman lisäksi saaneet tutustua ensimmäisinä, ennen avajaisia vuoden kolmeen suureen vaihtuvaan näyttelyyn sekä Kosketus–kokoelmanäyttelyyn vip–opastustuksillaan. Kesäkuussa pyöräretki Tapiolan seudun julkisten taideteosten sisältöihin päättyi Nälänpolun taiteilijatalojen residenssiatelleeseen, missä sveitsiläinen taitelijakollektiivi **CKÖ** esitteli työtään. Syyspuolella vuotta klubilaiset saivat nauttia Carol Raman *Polte*–näyttelyn hengessä klubi–illasta, jonka aloitti flamencoryhmä **Kaari ja Roni Martinin** esitys *Punainen nainen*. Joulun alla järjestettiin vielä jouluglögit.

Konservointi

Kokoelmakonservointi

Kokoelmien perusnäyttelyn vaiheittainen uudistaminen jatkui *Kosketus*–näyttelyn toisen ja kolmannen vaiheen osalta Agoralla, Gallerioissa ja Salissa. Päättyneessä kokoelmanäyttelyssä esillä olleiden teosten kunto tarkastettiin ja tarpeen vaatiessa niille tehtiin myös konservointitoimenpiteitä. Monimateriaalisten ja pääosin hauraiden teosten pitkäaikaista säilymistä edistettiin suunnittelemalla ja toteuttamalla niille yksilölliset kehikot, laatikot tai pakkaukset. Uuteen Kosketus–kokoelmanäyttelyyn tulevat teokset valmisteltiin vuosien esilläpitoon tarkastamalla ja tarvittaessa konservoimalla teokset sekä suunnittelemalla yhteistyössä tekniikan kanssa teosten turvalliseen esillepanoon liittyvät ra-

kenteelliset ratkaisut. Määräaikaisesti palkatulla kehystäjällä teetettiin kehystyksiä ja kehysten kunnostamista. Kesällä 2015 avautuneen **Lars–Gunnar Nordströmin** retrospektiivisen näyttelyn teosten konservointi saatettiin loppuun konservoimalla kaikki EMMAn kokoelmissa olevat näyttelyyn tulevat maalaukset. Myös näyttelyyn Tuusulan taidemuseosta lainatut maalaukset ja veistokset puhdistettiin. WeeGee–aulatilan yhteydessä olevan Wirkkala–kabinetin vitriini ja sen esineet puhdistettiin ja osa vitriineissä olevista esineistä korvattiin muilla TWRB–kokoelman esineillä. Lisäksi mitattavia kokoelmaan liittyviä konservointiprojekteja olivat TWRB–kokoelman juhlavuoteen liittyvien lainojen konservointi sekä kesällä 2016 avautuvan **Rut Brykin** näyttelyn teosten konservointi.

Tapiolassa ulkotiloissa sijaitsevista veistoksista puhdistettiin vapun aikana töhrityt **Tapio Junnon** *Häikäistynyt*, **Markus Konttisen** *Morsian* sekä **Pekka Kauhasen** *Taidepoliisi*. Leppävaaran remontoidussa uimahallissa kiinteästi oleva **Olavi Valavuoren** *Spektri*–mosaiikikiteos konservoitiin ensimmäistä kertaa perusteellisesti sen valmistumisen jälkeen. Vuoden aikana lainattiin kokoelmista poikkeuksellisen paljon teoksia kotimaahan ja ulkomaille. Kaikki lainaan lähteneet kokoelmateokset valmisteltiin lainaa varten tarkastamalla, huoltamalla sekä tarpeen vaatiessa konservoimalla ja kehystämällä teokset ennen lainaan lähtöä. Teosten kunto tarkastettiin myös niiden palauduttua lainasta. Osalle lainaan lähtevistä teoksista suunniteltiin ja teetettiin kuljetus-

Nubben–näyttelyn yhteydessä uusittiin EMMAn kokoelmiin kuuluvien Lars–Gunnar Nordströmin teosten kehystyksiä, kehystäjä Minna Vellonen työssään.

laatikot tai -kehikot, teosten turvallisen kuljetuksen varmistamiseksi.

Saastamoisen säätiön ja EMMAN kokoelmiin ostettiin jälleen paljon uusia teoksia. Vuoden lopussa palkattiin projektityöntekijä purkamaan vuoden aikana kertynyttä uusostojen tarkastusten sumaa. Projektijakson jälkeen uusostojen tilanne oli parempi ja erityisesti suuria teoksia saatiin siirrettyä työskentelytiloista säilytystiloihin.

Loppuvuoden aikana aloitettiin laaja talletusteosten dokumentointi- ja kehystysprojekti liittyen pääasiassa Espoon sairaalahankkeeseen. Teoksia dokumentoitiin, tarvittaessa huollettiin ja kehystettiin talletuskuntoisiksi.

Näyttelykonservointi

Syksyllä avautunut **Victor Vasarelyn** näyttely päättyi tammikuussa. Teosten tarkastuksissa käytettiin ostopalveluina kahta maalaustaiteen konservaattoria ja yhtä esinekonservaattoria. Teoksilla oli useita ulkomaisia kuriireja.

Kevään *Pop Art Design* -näyttelyn tulo- ja lähtötarkastuksissa dokumentointiin lähes 200 teoksen ja design-esineen kunto. Näyttelyn ripustuksessa ja purussa työskenneltiin yhdessä Vitra Design Museumin konservaattorin kanssa ja lisäksi ostopalveluina käytettiin huonekalu-, paperi-, esine- ja taidekonservaattoria. Konservaattori oli mukana näyttelyn suunnittelussa projektiryhmän jäsenenä.

Areenassa oli vuoden aikana neljä näyttelyä. **Nabb & Teerin** näyttelyssä konservointi oli mukana *Pop Art De-*

signiin ja yleiseen teosturvallisuuteen liittyvissä asioissa. **Mia Hamarin** näyttelyssä teokset tarkastettiin näyttelyn valmistuttua ja ennen näyttelyn purkamista sen päättyessä. **Alma Heikkilän** näyttelyn isokokoinen installaatio tarkastettiin näyttelytilaan installoinnin jälkeen ja näyttelyn päättyttyä. **Tyko Sallisen** *Piruntanssi* tarkastettiin ja varustettiin suojalasilla ennen sen näytteillepanoa Areenaan, *OTE/näkö-kulmia* -näyttelyyn. Aalto-yliopiston CuMMA-maisteriohjelman opiskelijat tuottivat ja kuratoivat näyttelyn yhteistyössä museon kanssa.

Lokakuussa avautuneen **Carol Raman** näyttelyn teokset tarkastettiin yhdessä MACBAn konservaattorin kanssa. Lisäksi kolme ulkomaista lainaajaa lähetti oman kuriirinsa paikalle. Dokumentointi tehtiin MACBAn aloitteesta lähes kokonaan sähköisesti. Herkkien teosten vuoksi näyttelyn ylläpito vaati tavallista enemmän tarkailua ja olosuhteiden valvomista.

Muut

Tammikuun lopussa näyttelytilassa avautui väliaikainen, *Konservointiakvaarioksi* nimetty tila, jossa yleisölle esiteltiin konservaattorin työskentelyä ja työvälineitä. Konservointi herätti kävijöissä kiinnostusta, ja tilassa haastateltiin konservaattoria myös MTV3:n uutisiin. Konservoinnin pop up -tila toteutettiin konservoinnin ja yleisötyön tiimien yhteistyönä.

Konservointiyrityksen yhteistyö jatkui Metropolia ammattikorkeakoulun

kanssa. Edellisvuosien tapaan EMMAssa oli keväällä konservaattoriharjoittelija Metropolia ammattikorkeakoulusta. Syksyllä Metropolian maalauskonservointi- ja esinekonservointiopiskelijat kävivät vierailulla, joka liittyi heidän opinto-ohjelmansa modernin taiteen konservoinnin kurssiin.

Helsingin taidemuseon kanssa tehtiin yhteistyötä järjestämällä keväällä yhteinen teosten pakkaamiseen liittyvä koulutuspäivä molempien museoiden konservaattoreille ja museomestareille. Taidelogistiikkaan liittyi myös Kansallislatterian registraattorien vierailuluento EMMAssa, jonka aikana käsiteltiin esimerkkitapausten ohella mm. kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä säädöksiä ja kuriiritoimintaa.

Konservaattori osallistui kaksipäiväiselle Valokuvataiteen kuntokurssille Valokuvataiteen museolla. Kaksi konservaattoria koulutautui myös PKL:n koulutuspäivässä Tammisaaressa. Mediateoksiin liittyen konservaattori osallistui AV-Arkin järjestämään ”Archiving Media Art” -seminaariin Kiasmassa sekä mediateosten formaatteihin liittyvään koulutuspäivään, jonka Meteoriitti-työryhmä järjesti ostettuna koulutuksena. Konservattori osallistui TAKOn tammikuuseen seminaariin Kansallismuseolla ja Aluetaidemuseon julkista taidetta käsittelevään koulutuspäivään. Konservattori osallistui PKL:n Suomen osaston järjestämään kansainväliseen ”Monumental Treasures, Preservation and Conservation” -kongressiin Helsingissä.

Konservointi-
akvaariossa yleisölle
esiteltiin konservaattorin
työskentelyä ja
työvälineitä.

ylh. EMMAN näyttelykonservaattori Saara Sassi ja MACBAn konservaattori Jordi Arnó tarkastavat Carol Rama -näyttelyn teoksia.

alh. vas. Projekতিকonservaattorit Jenni Suoniemi ja Kaisa Kannus tutkivat Lars-Gunnar Nordsrömin maalauksen konservointidokumentaatiota.

alh. oik. Projekतिकonservaattori Suvi Kervinen tarkastaa Césarin Le grand pouce -pronssiveistoksen kuntoa ennen Pop Art Design -näyttelyä.

Museotekniikka

Teknisesti vaativa näyttelyohjelmisto asetti jälleen suuret odotukset EMMAn tekniikalle, joka suoriutui produktioista maineikkaasti. Kokoemanäyttelyn 1,5 vuotta kestänyt uudistus saatiin myös päätökseen muiden kokoelmaprosessien ohessa.

Kesän kynnyksellä tekniikan tiimi ideoi ja tuotti EMMAssa Screening-iltapäivän yhdessä uusinta 4K-tekniikkaa hyödyntävien taitelijoiden sekä Kaukomarkkinoiden, Picturallin ja äänipuolta edustavien Genelecin ja 3D Auron kanssa. Kesäkuiseen tilaisuuteen osallistui satakunta museoammattilaista, tekniikan laitetoimittajaa sekä mediataiteilijaa. Verkostojen lisäksi tilaisuus loi uusia mahdollisuuksia kehittää ja edistää mediataiteen esittämistä EMMAssa ja kaupunkitilassa. Yhteistyö kumppaneiden kanssa jatkui koko vuoden muissa näyttelyprojek-

teissa, samalla tekniikan AV-osaaminen karttui. Screening-iltapäivässä esiteltiin Saastamoisen säätion mediataideteoksia.

EMMAN ja Helsingin taidemuseon tekniikka- ja konservointiosastot järjestivät yhdessä Packing Workshopin pitkän uran museoalalla tehneen, mm. Lontoon V&A -museossa työskennelleen, **Adam Monaghanin**, kanssa teoskuljetuksiin ja -säilytykseen liittyen.

Ahertajankulman kaavamuutoksen aiheuttamien muutosten vuoksi WeeGee-talon lastaussilta jäi pois käytöstä ja taloon rakennettiin uusi tavarahissi. Samassa koko kesän kestäneessä remontissa poistettiin EMMAn Ilme-työpaja ja tilaan rakennettiin uusi, niin sisäiseen kuin ulkoiseen käyttöön suunniteltu seminaari- ja tapahtumatalo Aitio. Samassa yhteydessä vaihtuvien videoesitysten tilan, Box 1:n, kokoa

pienennettiin ja välivarastoa suurennettiin Otson varaston muuttoennakoiden. Myös kokoelmapuolen videoesitystila rakennettiin valmiiksi kalusteita lukuun ottamatta.

Kaupungin tehostaessa siivouspalveluitaan, uudistettiin EMMAn siivousprosessit kauttaaltaan, sisältäen pahvin ja paperin kierrätyksen ulkoistamisen.

EMMAN näyttelyvalaistuksen uusimista led-tekniikkaan jatkettiin investointisuunnitelman mukaisesti. Valvontalaitteita, -ohjeita ja -toimenpiteitä koskevia uudistuksia tehtiin PSG Turva Oy:n aloittaessa toimintaansa WeeGee-talossa.

Museomestarit osallistuivat Frankfurtin valo- ja äänimessuille, Museoliton järjestämään Näyttelycafé- ja Taidemuseopäivät-koulutuksiin sekä Linzissa vuosittain järjestettävään Ars Electronica -festivaaliin.

Kokoemanäyttelyn
1,5 vuotta kestänyt
uudistus saatiin
päätökseen.

vas. Museomestari Jukka Silvennoinen käyttää tavaranoistinta.

oik. Nordströmiä ripustamassa museomestarit Samppa Törmälehto ja Kimmo Kumela.

alh. Ripustamassa museomestarit Samppa Törmälehto ja Mirka Hämäläinen.

Markkinointi, viestintä ja yritys yhteistyö

Markkinoinnin, viestinnän ja yritys yhteistyön toiminnoissa vuoden painotuksina olivat digi- ja some-markkinoinnin kehittäminen, asiakaslehden uudistus, ansaitun medianäkyvyyden kasvattaminen sekä yritysklubitoiminnan käynnistäminen.

Budjetillinen pääpaino oli EMMAn vuoden päänäyttelyssä *Pop Art Design*. Monikanavainen kampanja jalkautui printtiin, televisioon, mobiiliin, verkkoon ja ulkomedioihin, joissa näyttelyn laaja kohderyhmä tavoitettiin kattavasti. MTV:n mediat valikoituivat näyttelyn päämedioiksi sponsoriyhteistyön kautta ja tukimediavaliinnat painottuivat EMMAn sponsoreiden, A-lehtien ja Clear Channelin, mediapintoihin.

Kesän *Nubben*-näyttelyn markkinointi oli yhdistelmä vahvaa henkilöbrändiä ja jazz-teemaa. Nubbe-

nin hengessä soivaa jazzia kuultiin EMMAssa, Spotifyn soittolistoilla sekä jazz-klubi Storyvillessä. Yhteistyö Storyvillen kanssa toi jazz-klubin asiakkaille mahdollisuuden nauttia Stadin panimon valmistamaa Nubben-olutta ja tutustua taitelijaan ja näyttelyyn promomateriaalien kautta. Näyttely näkyi myös Bukowskin näyteikkunasomistuksena Helsingin keskustassa osana 2014 solmittua yhteistyötä.

Syksyn **Carol Raman** *Polte*-näyttelyn markkinoinnissa sosiaalisen median rooli korostui. Some-kampanjointi tuotti tulosta ja se nosti EMMAn Facebook-seuraajien määrää merkittävästi. Kampanjassa hyödynnettiin myös sponsorimedioitamme sekä Espoon kaupungin tarjoamia mediapintoja.

Sosiaaliseen median osuutta markkinoinnissa ja viestinnässä kasvatettiin läpi vuoden. Facebook-seuraajiemme määrä kasvoi vuoden aikana yli 50%,

7570:stä 11 967:ään. Myös Instagramissa kasvumme oli jyrkkää.

Vuonna 2014 teimme investoinnin tiedotejakelupalveluun ansaitun median kasvattamiseksi. Palvelua hyödynnettiin nyt ensimmäisen kerran koko kalenterivuoden ja tiedotteiden määrää lisättiin. Tämä tuotti tulosta. EMMAn ansaittujen mediaosumien määrä kasvoi 31 % edellisvuodesta ja samoin painetun median mediaosumien euromääräinen arvon kasvu sai jatkoa ollen yhteensä 1 034 021 €. Näkyvyytemme tv:ssä kasvoi merkittävästi ja tv-osumat kolminkertaistuivat 15 osumaan.

Vuoden merkittävin viestinnällinen panostus oli EMMA-asiakaslehden täydellinen uudistus. Uudistunut lehti otettiin hyvin vastaan ja se sai runsaasti positiivista palautetta. Painettuja julkaisuja toteutettiin *Pop Art Design*, *Nubben* ja *Kosketus*-näyttelyihin.

Kosketus-näyttelyn julkaisu valittiin keväällä 2016 ratkeavan Vuoden huiput -kilpailun shortlistille julkaisugrafiikan sarjassa. Painotöissä teimme pääosin yhteistyötä sponsorinamme toimivan Lönnberg Print & Promon kanssa.

Vuoden lopussa valmistui uuden EMMA PRO -yritysklubin konsepti, johon jäsenyyden solmivat heti Matinkylän Huolto Oy sekä Medaffcon Oy. Jäsenenä toimii myös konseptin kehitys- ja myyntityössä mukana ollut Ratkaisutoimisto Seedi Oy.

ICT-toiminnot

EMMAN mobiilisovellus lanseerattiin Android-alustalle jo olemassa olevan iOS-alustan lisäksi. Samassa yhteydessä julkaistiin myös ruotsin ja englannin kieliversiot.

Projektsalkun kehittäminen oli yksi tärkeistä EMMAn intranettiin kohdistuvista ICT-toimenpiteistä. Espoon kaupungin ohella myös EMMAn ICT:ssä otettiin käyttöön Hektoripalvelu, jonka kautta tehdään uudet laite- ja käyttötukipalvelutalaukset.

Aalto-yliopiston Medialabin opiskelijoiden kurssi ideoi yhteistyössä ICT-päällikön ja yleisöpalveluiden intendentin kanssa uusia digitaalisia strategioita ja digitaalisen vuorovaikutuksen mahdollisuuksia EMMAlle. Myös Aalto-yliopiston Mekatronikan opiskelijoiden kanssa aloitettiin projekti, jonka puitteissa toteutetaan konetekniikkaan, hydraulikkaan ja elektroniikkaan pohjautuva arvoituksellinen polku.

ylh. *Pop Art Design* -näyttelyn mainontaa Narinkkatorilla.

alh.vas. Uudistettu EMMA-lehti.

alh.oik. Stadin Panimon valmistama Nubben-olut.

Kosketus-näyttelyn julkaisu menestyi Grafian Vuoden huiput -kilpailussa.

Budjetillinen pääpaino oli vuoden päänäyttelyssä *Pop Art Design*.

Viestintä ja näkyvyys

EMMAN julkaisut

Pop Art Design
ISBN 978–952–5509–41–0
EMMA – Espoon modernin taiteen
museon julkaisuja 41/2015
Lönnberg Print & Promo 2015

Nubben – Lars–Gunnar Nordström
(suomeksi)
ISBN 978–952–5509–42–7
EMMA – Espoon modernin taiteen
museon julkaisuja 42/2015
PNB Print, Latvia 2015

Nubben – Lars–Gunnar Nordström
(ruotsiksi)
ISBN 978–952–5509–43–4
EMMA – Espoon modernin taiteen
museon julkaisuja 43/2015
PNB Print, Latvia 2015

Kosketus (suomeksi)
ISBN 978–952–5509–44–1
EMMA – Espoon modernin taiteen
museon julkaisuja 44/2015
Lönnberg Print & Promo 2015

Beröring (ruotsiksi)
ISBN 978–952–5509–45–8
EMMA – Espoon modernin taiteen
museon julkaisuja 45/2015
Lönnberg Print & Promo 2015

Touch (englanniksi)
ISBN 978–952–5509–46–5
EMMA – Espoon modernin taiteen
museon julkaisuja 46/2015
Lönnberg Print & Promo 2015

Lehdistötiedotteet

22.1. EMMA vastaanotti miljoonannen
kävijänsä

27.1. Vuoden 2014 nuorten taiteilijoiden
vastavuoroinen taideprosessi käynnistyi
EMMAN Areenassa

10.2. EMMAn konservointi esittelee
työtään konservointiakvaariossa

17.2. EMMAn vuoden 2015 päänäyttelyssä
nähdään pop–taidetta ja designia

11.3. Seuraavat Suomen taideakatemian
palkinnon saajaehdokkaat on valittu

12.3. EMMAn näyttelyjulkaisu valittiin
vuoden kauneimmaksi kirjaksi

20.3. WeeGeellä vietetään lasten
museofestareita

26.3. Mia Hamarin veistokset jatkavat
EMMAN pohjoista N=000° –näyttelysarjaa

1.4. Syksyllä EMMAn saapuva näyttely
avautuu Pariisissa

16.4. Katja Kettu väittelee EMMAssa
aiheesta pohjoinen

20.4. EMMAn tapahtuma juhlistaa
Futuro–taloa ja 60–luvun asumisutopiaa

13.5. Kuvataiteilija Camilla Vuorenmaalle
Suomen taideakatemian palkinto

28.5. EMMAn kokoelmanäyttelyn uusi
osa tuo esille ihmisyyden eri puolia

3.6. Taiteiden yön jättiläinen herää
henkiin EMMAn koordinoimissa
työpajoissa

16.6. EMMAn kesänäyttely esittelee
konkretismia jazzin rytmeissä

30.7. Reetta Kalajo EMMAn yleisö–
palvelujen intendentiksi

25.9. Kampintorin ääniveistos aukeaa
tänään yleisölle

25.9. EMMAn Polte–näyttelyn taiteilija
Carol Rama on kuollut

2.10. Tapio Wirkkalan suurin veistos
Ultima Thule pysyvästi esille EMMAn

13.10. Alma Heikkilän näyttely avautuu
EMMAN Areenassa

13.10. Carol Raman näyttely avautuu
EMMAssa

3.11. EMMA laajenee – Tapio Wirkkala
Rut Bryk –kokoelma pysyvästi esille

17.11. EMMAn uusi kokoelmanäyttely
valmistui

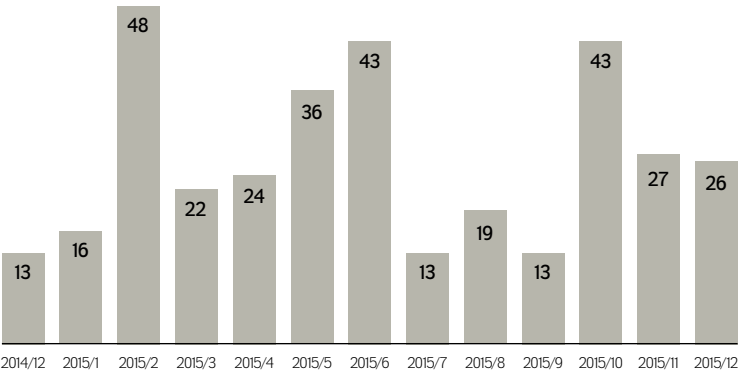
30.11. EMMA julkistaa juhluvuotensa
näyttelyt

30.11. Tanssisitko taideteoksen
katsellessa?

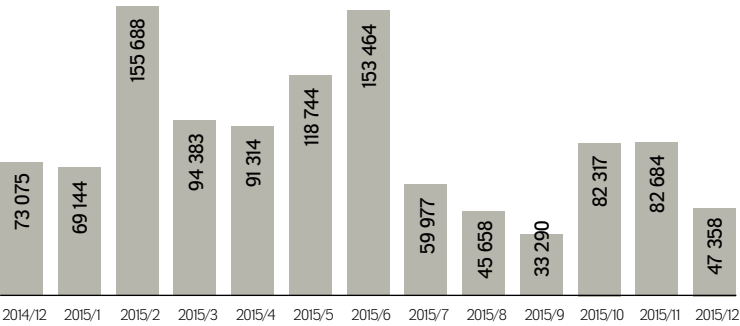
14.12. Taide tukee hyvinvointia Espoon
uudessa sairaalassa

15.12. EMMA valitsi taiteilijan ja
toteutettavan teoksen Rut Bryk
–yhteisötaideprojektiin

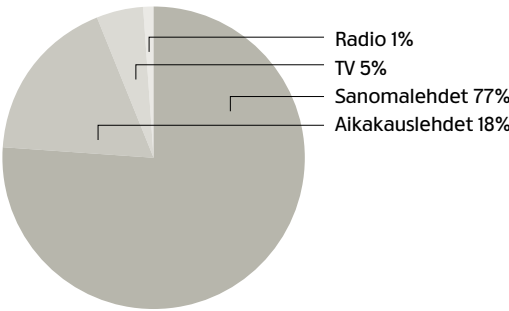
18.12. Aalto–yliopiston CuMMA–
maisteriopiskelijoiden Ote–näyttely
avautuu EMMAssa

Osumien lukumäärä, koko mediakenttä
Yhteensä 330

Osumien vastaava mainosarvo (€), painettu media
Yhteensä 1 034 021 €

Julkisuuden intermediajakauma, 2015

Lähde: EMMAn
mediaseuranta,
M–Brain

EMMA Shop

Vuosi 2015 oli ensimmäinen kokonainen toimintavuosi EMMA Shopin uudessa myymälätilassa sekä uudessa verkkokauppa-alustassa.

EMMA Shopin tuotevalikoima muuttuu pääosin EMMA:n näyttelysisältöjen sekä museon muun toiminnan mukaan läpi vuoden. Keväällä 2015 keskityttiin *Pop Art Design* -teemaan mm. laajalla pop-taiteen kirjallisuuden valikoimalla sekä aikakauden suomalaisilla vintagetuotteilla, Sarvis Oy:n munakupeilla ja Majuri-henkareilla. **Tapio Wirkkalan** 100-vuotisjuhlavuotta juhlistettiin toukokuussa uusilla Paperipussivaaseilla sekä Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiön uustuotantoon nostamalla Juhla- ja Kuksa-laseilla.

Lars-Gunnar Nordströmin *Nubben*

-näyttely tuli näkyvästi esille EMMA Shopin tuotevalikoimassa. EMMA toteutti yhdessä LGN säätiön sekä Dog Designin kanssa myyntituotteen, jossa yhdistettiin uutta ja vanhaa. Nordström oli itse painattanut 1980-luvulla teoskuvia, jotka yhdistettiin uusiin passepartout-kartonkeihin yhdessä tuotetarinan kanssa. Näin saatiin myyntiin kesän hittituote. Nordström suunnitteli useita LP/CD-levyjen kansia ja näitä oli myös myynnissä museo-kaupassa kesän ajan. EMMA:n kustantama *Nubben*-julkaisu, yhdessä muun tuotevalikoiman kanssa, teki kesämyynnistä menestyksekkään.

EMMA Shop osallistui ensimmäistä kertaa Helsinki Design Weekin Design market -tapahtumaan Kaapelitehtaalla 5.–6.9.2016. Tavoitteena oli tuoda

esille EMMA Shopin omaa EMMA-tuoteperhettä ja saada uutta näkyvyyttä jalkautumalla museon ulkopuolelle. Verkkokaupan sisältöjen kehittämiseen panostettiin vuonna 2015 ja yhdessä myymälämarkkinoinnin kanssa toteutettiin useita verkkokampanjoita. Eriyisen hyvän myyntituloksen saivat aikaan Wirkkala-tuotteiden mainonta toukokuussa sekä joulukuussa toteutettu joulukalenterikampanja.

Syksyn aikana jatkettiin EMMA-tuoteperheen kehittämistä ja myyntiin päätyivät mm. EMMA-kuosiset heijastimet, puuvillanauhat sekä erä puuvillapellavatuotteita uusilla pastelliväreillä. Syksyn **Carol Raman** näyttelyn innoittamana vuoden aikana työstettiin uutta EMMA Designer vaatemallistoa seuraavalle vuodelle.

vas. EMMA:n *Nubben* – Lars-Gunnar Nordström -kirja julkaistiin sekä suomeksi että ruotsiksi.

Nubben-tarjoilualusta, Tapio Wirkkalan Paperipussivaasit ja EMMA-tuoteperheen puuvillapellavatuotteet olivat osa EMMA Shopin tuotevalikoimaa vuonna 2015.

Hallinto, talous ja henkilöstö

Organisaation ja osaamisen kehittäminen

Edellisenä vuonna käyttöön otettu projektityömalli on vakiintumassa EMMAn yhteiseksi toimintakulttuuriksi. Projektimallin vastuunjakoa ja työkalu- ja kehitettiin edelleen.

Edellisen vuoden henkilöstökyse- lyn tulosten perusteella työkyvyn ja -hyvinvoinnin edistäminen nostettiin tärkeimmäksi tavoitteeksi työter-

veyshuollon toimintasuunnitelmaan. Työssä jaksamista tuetaan ja työkyky- riskejä ennakoidaan. Työhyvinvointia edistettiin kannustamalla henkilöstöä liikkumaan sekä järjestämällä yhteisiä virkistäytymishetkiä. Työterveyshuol- lon asiantuntijapalveluita hyödynnet- tiin myös työergonomian kartoituk- seen. Työterveyshuollon suunnitelma päivitettiin seuraavaksi kolmivuotis- kaudeksi.

EMMAssa järjestettiin marras-

kuussa työsuojeluvaalit, joissa valittiin uudet työsuojeluvaltuutetut. Luotta- mushenkilötehtävä jakautui kahden henkilön kesken.

Syksyllä päivitetystä yhteistoi- mintalain mukaisessa henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa huomioi- daan strategiaan pohjautuva pitkän tähtäimen osaamisen kehittäminen ja varmistetaan tasa-arvoinen koulutus organisaatiossa. Henkilöstön yhtei- sesti työstämää osaamiskartoitusta hyödynnettiin osaamisen kehittämi- sen suunnittelussa ja tulevaisuuden haasteiden ennakoinnissa. Henkilös- tösuunnitelman tarkistuksen yhtey- dessä tarkennettiin myös vuokratyö- voiman käytön periaatteita.

Työyhteisön kehittämisen kat- toteema "Avoin vuorovaikutus ja viestintä käytännössä" näkyi yhteis- ten, informatiivisten tilaisuuksien ja tiedottamisen lisääntymisenä.

Esimiesten koulutus- ja keskuste- lufoorumiksi perustettiin henkilös- töjohdon foorumi, jonka tavoitteena on yhtenäistää ja kehittää johtamisen käytäntöjä. Foorumin toiminta alkoi kauppakamarin asiantuntijan kolmen kerran luentosarjalla.

Hallinto, talous ja lähipiiri

Taidemuseosäätiö solmi pitkäaikaiset yhteistyösopimukset Saastamoisen säätiön ja Tapio Wirkkala Rut Bryk -säätiön sekä Espoon kaupungin kanssa. Joulukuussa hyväksyttiin näyttely- ja yleisötyöstrategioiden rinnalle kokoelmastrategia.

Markkinoinnin kehittämiseksi

oik. Saastamoisen säätiön Kosketus-kokoelmanäyttely

alh. Saastamoisen säätiön hallituksen puheenjohtaja Petteri Karttunen (vas.), Espoon kaupungin sivistystoimenjohtaja Sampo Suihko ja EMMAn museonjohtaja Piilvi Kalhama kättelevät kolmikanta- sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa.

EMMAN johtaja valmisteli yhdessä Espoon kaupunginteatterin johtajan, Tapiola Sinfoniettan intendentin ja Espoon Matkailu Oy:n toimitusjohtajan kanssa Culture Garden -konseptin. Tämä kaupunkimarkkinoinnillinen kult- tuurimatkaubrändi on osa Espoon In- novation Garden -strategiaa ja Espoo Innovation Capital -kilpailuhakemuksen ydintä. Konseptin toteutus ja jatko- hittely edellyttää kaupungin erillis- rahoitusta. Tapiolan metroaseman taidehankkeelle haettiin rahoitusta.

Asiantuntijapalveluiden osuus tulokertymässä nousi merkittävästi, samoin kohdeavustusten määrä ylitti talousarvion. Korkealle asetettuja omantulonhankinnan tavoitteita ei kuluvana vuonna saavutettu, mutta

kulut ja tulot saatiin tarkalla seuran- nalla tasapainoon.

Säätiölain uudistuksen myötä määriteltiin taidemuseosäätiön lähipiiri. Se muodostuu säätiön hallituksen jäsenistä, Espoon kau- punkikonsernista, kuntayhtymistä ja osakkuusyhteisöistä, joissa Espoon kaupunki on mukana sekä EMMAn deponoitujen kokoelmien haltijasää- tiöistä ja haltijoista.

Espoon taidemuseosäätiön toi- minnan tarkoitus on: "... ylläpitää tai- demuseota, säilyttää ja hoitaa sinne sijoitettuja taidekokoelmia, edistää luovaa ja esittävää taiteellista työtä, taiteen tuntemusta ja niihin kohdis- tuvaa harrastusta ja arvontantoa. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan

ylläpitämällä ja kehittämällä taidemu- seon toimialaan liittyvää näyttely-, tutkimus- ja julkaisutoimintaa sekä pyrkimällä täydentämään mahdolli- suuksien mukaan säätiön omistamaa taidekokoelmaa."

Toiminta-avustusta vastaan EMMA suorittaa säätiön toiminnan tarkoi- tuspykälän mukaisia vastikkeettomia palveluita Espoon kaupungille, kuten lainaa taideteoksia, tarjoaa asiantunti- japalveluita kaupungin taidehankkeissa sekä tarjoaa maksuttomia opastuksia perusnäyttelyyn päiväkot- ja perus- kouluryhmille.

Kokoelmayhteistyön vastikkeena EMMA tarjoaa Saastamoisen säätiölle ja Tapio Wirkkala Rut Bryk Säätiölle tiloja ja asiantuntijapalveluita.

EMMA